

**Návrh konceptu Bratislavy ako dynamického študentského mesta
využívajúceho potenciál vzdelávacích a kreatívnych inštitúcií na území mesta**

Modelové územie | Mlynská dolina

Študijný program: Priestorové plánovanie
Študijný odbor: 5.1.2. priestorové plánovanie
Školiace pracovisko: Ústav manažmentu Slovenskej technickej univerzity v Bratislave
Zadávatel': Magistrát hlavného mesta SR Bratislavy

POĎAKOVANIE

Prvé riadky nášho projektu chceme venovať všetkým, ktorí nám poskytli rady a usmernenia pri spracovávaní návrhu konceptu Bratislavy ako dynamického študentského mesta využívajúceho potenciál vzdelávacích a kreatívnych inštitúcií na území mesta. Poďakovanie za možnosť zúčastniť sa tohto jedinečného projektu patrí predovšetkým Ústavu manažmentu Slovenskej technickej univerzity v Bratislave pod vedením doc. Ing. Mariána Zajka, PhD.; prof. Ing. arch. Marošovi Finkovi, PhD.; Mgr. Silvii Ondrejičkovej, PhD.; Ing. Vladimírovi Ondrejičkovi, PhD.; Ing. Milanovi Husárovi, PhD. a ostatným organizátorom Medziuniverzitnej súťaže MUNISS. Za odborné rady v oblasti architektonického riešenia intervencií ďakujeme doktorandovi ÚM STU Ing. arch. Michalovi Hajdukovi. V spolupráci s dobrovoľníckou činnosťou študentky Katedry kulturológie Univerzity Komenského – Bc. Veroniky Pavlíčkovej – patrí vďaka ohľadom riešenia komunitného priestoru v území aj Miestnemu odboru Živena v zastúpení predsedníčky Aleny Bučekovej. Bc. Veronike Pavlíčkovej patrí vďaka aj za spoluprácu v oblasti konzultácie identity riešeného územia. V neposlednom rade poďakovanie patrí aj ďalším externým konzultantom – Ing. arch. Ingrid Konrad, hlavnej architektke mesta Bratislava; Ing. arch. Karin Lexmann, vedúcej Oddelenia stratégií rozvoja mesta a tvorby územnoplánovacích dokumentov; ako aj všetkým ostatným zamestnancom Magistrátu hlavného mesta SR Bratislavy; Mag. Martine Vavrekovej, vedúcej Univerzitného technologického inkubátora STU; zamestnancom Oddelenia územného rozvoja Miestneho úradu mestskej časti Karlova Ves; no a samozrejme taktiež ďakujeme za rady od študentov z tímov súťaže v Brne a za aktivitu v rámci prieskumov zapojeným študentom jednotlivých univerzít aj ubytovaným v Mlynskej doline.

OBSAH

PodĎakovanie.....	2
Obsah.....	3
Zoznam pouĎitých skratiek.....	4
01 Sprievodná správa k projektu.....	5
01.01 Predmet zadania projektu.....	5
01.02 Cieľ projektu.....	5
01.03 Podmienky zadania.....	5
01.04 Metodika a metodológia práce, štruktúra projektu	5
01.05 Nadradené dokumenty a legislatívne východiská	6
02 Koncept – Špecifický územný generel.....	7
02.01 Projektová idea a špecifické ciele projektu.....	7
02.02 Bratislava ako dynamické študentské mesto	8
02.03 Vysokoškolské mesto Ľudovíta Štúra	10
02.04 Modelový príklad zo zahraničia.....	14
02.05 Identifikovanie problémov a potenciálov územia.....	14
02.06 Princípy konceptu	25
02.07 Klúčové záujmové skupiny územia	26
02.08 Metodický rámec pre participačný proces s dôrazom na identifikovaných stakeholderov	27
02.09 Dotazníkový prieskum na základe spolupráce s MO Živena	29
02.10 Pocitová mapa študentov v území	30
02.11 Výsledná sledovaná kvalita územia	31
03 Návrh inicializačných opatrení	31
03.01 Návrh inicializačných opatrení.....	31
03.02 Detail riešenia jednotlivých vybraných opatrení v území vrátane Návrhu riešenia vybraných pilotných projektov v území.....	32
04 Resume of the project.....	44
05 Zhodnotenie projektu	45
06 Grafická časť projektu	46
Referencie.....	53
PRIESTOR NA POZNÁMKY K DISKUSII	55

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

BA	Bratislava / Bratislavský
BP	bezpečnostné pásmo
BSK	Bratislavský samosprávny kraj
cca	približne
č.	číslo
EÚ	Európska únia
ha	hektár
hl.	hlavné
i.	iné
kat.	katedra
km	kilometer
km ²	kilometer štvorcový
ks	kus
kV	kilovolt
LAU 1	štatistická územná jednotka (slovenský ekvivalent = okres)
LAU 2	štatistická územná jednotka (slovenský ekvivalent = obec)
M	mierka
m	meter
m ²	meter štvorcový
min.	minúta
mm	milimeter
MO	miestny odbor
MPa	megapascal
napr.	napríklad
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
NUTS 3	štatistická územná jednotka (slovenský ekvivalent = kraj)
obr.	obrázok
OP	ochranné pásmo
p.	pani
pod.	podobne
resp.	respektíve (prípadne)
SNR	Slovenská národná rada
SR	Slovenská republika
STN	Slovenská technická norma
str.	strana
STU	Slovenská technická univerzita
STV	Slovenská televízia
ŠD	študentský domov
tab.	tabuľka
t. j.	to jest (to znamená)
tzv.	takzvaný
UK	Univerzita Komenského
ÚPD	Územnoplánovacia dokumentácia

ÚPN	Územný plán
UTI	Univerzitný technologický inkubátor STU
vid'	vidieť
VM	vysokoškolské mesto
VN	vysoké napätie
vs	verzus
VÚC	vyšší územný celok
VVN	veľmi vysoké napätie
Z.z. / Zb.	zbierka zákonov
%	per cento
€	euro

01 SPRIEVODNÁ SPRÁVA K PROJEKTU

01.01 PREDMET ZADANIA PROJEKTU

Zadanie pre jednotlivé súťažné tímy riešiace územie hlavného mesta SR Bratislavy znie nasledovne:

Návrh konceptu Bratislavy ako dynamického študentského mesta využívajúceho potenciál vzdelávacích a kreatívnych inštitúcií na území mesta

V rámci spracovania projektu ide o návrh konceptu Bratislavy ako dynamického mesta využívajúceho potenciál vzdelávacích a kreatívnych inštitúcií na jeho území. Bratislava v sebe koncentruje množstvo vzdelávacích inštitúcií, najmä vysokých škôl, ktoré atrahujú významné skupiny mladých, kreatívnych a dynamických ľudí, ktorých vedomosti a entuziazmus predstavujú významný priestorový kapitál, ktorý sa však momentálne nie dostatočne využíva v prospech rozvoja mesta Bratislava. V kombinácii so širokou škálou ďalších inštitúcií pracujúcich v kreatívnych odvetviach tu máme koncentrovaný možný rozvojový impulz Bratislavy. V zmysle uvedeného by mal návrh konceptu sledovať a rešpektovať nasledovné princípy a požiadavky:

1. Funkčná komplementarita navrhovaného riešenia k existujúcim funkčno-priestorovým parametrom územia
2. Väzba na existujúce rozvojové dokumenty mesta (konceptie / stratégie / územno-plánovacie dokumentácie) viažuce sa k územiu
3. Vytvárať podmienky pre spoluprácu kľúčových záujmových skupín v území (inštitúcie, vlastníci pozemkov, miestne komunity, podnikatelia, špecifické záujmové skupiny a pod.)

01.02 CIEĽ PROJEKTU

Cieľom projektu je vypracovanie návrhu konceptu Bratislavy ako dynamického študentského mesta využívajúci potenciál vzdelávacích a kreatívnych inštitúcií na území mesta vo forme špecifického územného generelu, ktorý okrem pasportizácie územia umožní identifikovať problémy a potenciály v kontexte témy, identifikovať kľúčových stakeholderov v území a identifikuje vhodné priestorové podmienky pre následné intervencie, resp. projekty v kontexte navrhovaného konceptu. Ide najmä o intervencie zamerané na vytvorenie podmienok pre „zhmotnenie“ potenciálu vzdelávacích a kreatívnych inštitúcií v území, vytvorenie podmienok pre využitie uvedených inštitúcií a ich aktivít v prospech rozvoja mesta Bratislava. **Cieľom je mať z Bratislavy dynamické mesto so študentmi a pre študentov.**

Hlavným cieľom je priamo na vybranej lokalite – **Mlynská dolina** – demonštrovať iniciačné projekty pre transformáciu územia v zmysle navrhnutého konceptu s dôrazom na participáciu dotknutých stakeholderov a ekonomickú, ako aj časovú efektívnosť navrhnutých intervencií. Cieľom je získať východisko pre koordináciu a implementáciu inicializačných ideí, projektov a podujatí v území v krátkodobom horizonte, t. j. v rozmedzí jedného až dvoch rokov.

01.03 PODMIENKY ZADANIA

- Rešpektovanie základných východísk plánovaných stratégií, programov, územno-plánovacích podkladov a dokumentov, projektov a iniciatív realizovaných, resp. plánovaných pre riešené územie, kde je iniciátorom Magistrát hlavného mesta SR Bratislavy.
- Aplikovať participačný prístup k procesu tvorby koncepcie, ako i k návrhu inicializačných projektov pre vybrané územie.
- Návrh konceptu (špecifický územný generel) by mal sumarizovať okrem iného: súčasný stav územia, kľúčové záujmové skupiny územia, problémy a potenciály, vhodné priestorové štruktúry pre implementáciu konceptu s dôrazom na územia vo verejnom vlastníctve a definovať: cieľovú kvalitu územia minimálne v strednodobom horizonte, set možných opatrení a projektov pre naplnenie navrhovaného konceptu, ako i podujatí pre jednotlivé kľúčové záujmové skupiny s rešpektovaním ich poslania a kompetencie.
- Detailný návrh iniciačných opatrení a projektov pre transformáciu vybraného územia (Mlynská dolina) v zmysle navrhnutého konceptu s dôrazom na participáciu dotknutých stakeholderov a ekonomickú, ako aj časovú efektívnosť navrhnutých intervencií. Návrh by mal okrem iného obsahovať: technický detail riešenia vrátane priestorovej lokalizácie a špecifikácie, vizualizáciu, detailný popis riešenia, ekonomické parametre, inštitucionálny rámec implementácie, ako i následnej udržateľnosti a v neposlednom rade metodický rámec pre participačný proces s dôrazom na identifikovaných lokálnych stakeholderov.
- Sledovanie princípov udržateľnosti navrhnutého konceptu, ako i projektových ideí v kontexte princípu subsidiarity a priestorovej lokalizácie relevantných stakeholderov.
- Súčasťou návrhu detailného riešenia vo vybranom území je minimálne jeden detail riešenia s vizualizáciou riešenia na podklade existujúceho stavu s využitím reálnych fotografií, resp. mapových podkladov (2D, 3D) detailu územia spolu s dôvodovou správou. Táto bude využitá pre participačný proces, ako i verejnú prezentáciu v riešenom území a pri ďalšej prezentácii výstupov projektu.

01.04 METODIKA A METODOLÓGIA PRÁCE, ŠTRUKTÚRA PROJEKTU

Naplnenie zadania projektu, stanovených cieľov a projektovej ideí je možné na základe nasledovných metodických postupov:

- spracovanie teoretických východísk – podrobná analýza dostupných informácií zo štúdií územia, platnej územno-plánovacej dokumentácie, iných územno-plánovacích dokumentov, vyhlášok a nariadení, a následne aj vyhodnotenie jeho potenciálov,
- spracovanie prieskumov a meraní – táto časť pozostáva z dvoch krokov, a to inventarizácia stavu v území a analýza územia – neopomenuteľnou časťou je aj identifikácia a analýza dopytu v území (na základe dotazníkového prieskumu a pocitovej mapy) – na základe výsledkov prieskumov a meraní sa realizuje pasportizácia jednotlivých zón v riešenom území a prechádzame k samotnému návrhu,

- návrh koncepcie riešenia projektu – ide o návrh jednotlivých inicializačných projektov v riešenom území a špecifikácia udržateľnosti, ako aj dopadu týchto intervencií – koncepcia návrhu musí byť spracovaná v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou a ostatnými legislatívnymi východiskami.

Výsledné vypracovanie zadania predstavuje autorský výstup práce s rešpektovaním oblastí potrebných pri praktickej aplikácii výstupov zo strany Magistrátu hlavného mesta Bratislavy, resp. iných partnerov:

01 Sprievodná správa k projektu

- vychádzajúc zo zadania súťaže: predmet zadania projektu, cieľ projektu, podmienky zadania
- metodika a metodológia práce, štruktúra projektu
- nadradené dokumenty a legislatívne východiská

02 Koncept – špecifický územný generel v kontexte priestorovo-plánovacej praxe

- projektová idea a špecifické ciele projektu
- definovanie súčasného stavu vzdelávania, vzdelávacích inštitúcií a študentských ubytovacích zariadení na území Bratislavy na základe podrobných analýz a vychádzajúc z knihy Plán Bratislava, na základe ktorého sa v ďalších rokoch mesto Bratislava bude rozvíjať
- definovanie súčasného stavu špecifického riešeného územia – Mlynská dolina: charakteristika územia – analytické východiská (história / súčasnosť, širšie vzťahy, štatistické ukazovatele, občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra, šport a rekreácia, dopravná a technická infraštruktúra, prírodno-environmentálna analýza, urbánna bezpečnosť)
- „best practice“ – modelový príklad zo zahraničia, ktorý sme špecificky vybrali najmä na základe osobných skúseností, nakoľko osobná skúsenosť je vždy hodnotnejšia, ako len inšpirácia na základe sprostredkovaných informácií
- identifikácia problémov, potenciálov a výziev územia na základe terénneho prieskumu, dotazníkového prieskumu a pocitovej mapy
- definovanie princípov konceptu, resp. funkčné a prevádzkové zásady
- definovanie kľúčových záujmových skupín územia (tzv. stakeholderov) vrátane ich poslania a kompetencie
- definovanie metodického rámca pre participačný proces s dôrazom na identifikovaných lokálnych stakeholderov
- definovanie výslednej sledovanej kvality územia, ktorá sa aplikáciou konceptu má získať

03 Návrh inicializačných opatrení

- návrh inicializačných opatrení vo forme súboru ideí, pilotných projektov a podujatí pre jednotlivé definované záujmové skupiny, sledujúc ich vzájomnú komplementaritu
- technický detail riešenia vrátane priestorovej lokalizácie a špecifikácie, vizualizácia, detailný popis riešenia, ekonomické parametre
- inštitucionálny rámec implementácie, ako i následnej udržateľnosti

- metodický rámec pre participačný proces s dôrazom na identifikovaných lokálnych stakeholderov
- návrh detailného riešenia / dizajnu pilotných projektov vrátane vizualizácií

04 Zhodnotenie projektu

- vyhodnotenie vybraných aspektov v kontexte rozvoja modelového územia, ich vplyv na širšie okolie a následný udržateľný rozvoj hlavného mesta SR Bratislavy

Prílohou projektu je **grafická časť** – analýzy územia hlavného mesta SR Bratislavy, ako aj analýzy riešeného územia, koncepčné schémy vybraných území, vizualizácie inicializačných opatrení a pilotných projektov.

01.05 NADRADENÉ DOKUMENTY A LEGISLATÍVNE VÝCHODISKÁ

V oblasti tvorby a rozvoja územia je nutné postupovať v súlade s ustanoveniami zákonov, vyhlášok a nariadení. Medzi tie najdôležitejšie patria:

- Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších zmien a doplnení (stavebný zákon)
- Zákon SNR č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste SR Bratislave v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení zákona NR SR č. 127/1994 Z.z., zákona NR SR č. 287/1994 Z.z., zákona č. 171/1998 Z.z., zákona č. 211/2000 Z.z. a zákona č. 332/2007 Z.z.
- Zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení zákona č. 525/2003 Z.z., zákona č. 205/2004 Z.z., zákona č. 587/2004 Z.z. a zákona č. 15/2005 Z.z., zákona č. 345/2012 Z.z., zákona č. 180/2013 Z.z., zákona č. 319/2013 Z.z. a zákona č. 506/2013 Z.z.
- Zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 275/2007 Z.z., zákona č. 454/2007 Z.z., zákona č. 287/2008 Z.z., zákona č. 117/2010 Z.z., zákona č. 145/2010 Z.z., zákona č. 258/2011 Z.z., zákona č. 408/2011 Z.z., zákona č. 345/2012 Z.z., zákona č. 448/2012 Z.z. a zákona č. 39/2013 Z.z.
- Zákon č. 587/2004 Z.z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 277/2005 Z.z., zákona č. 276/2007 Z.z., zákona č. 661/2007 Z.z., zákona č. 514/2008 Z.z., zákona č. 223/2012 Z.z., zákona č. 414/2012 Z.z. a zákona č. 207/2013 Z.z.
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 462/2004 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o osobitných kvalifikačných predpokladoch na výkon niektorých činností na úseku starostlivosti o životné prostredie
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 113/2006 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie

Pri spracovaní projektu s cieľom návrhu konceptu Bratislavy ako dynamického študentského mesta je veľmi dôležité vychádzať z územno-plánovacej dokumentácie, t. j. z Územného plánu hlavného mesta SR Bratislavy, ale aj zo strategických dokumentov – z Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja hlavného mesta SR Bratislavy na roky 2010 – 2020. Jedným z východiskových dokumentov je aj Územný generel školstva hlavného mesta SR Bratislavy, ale je potrebné brať ohľad na to, že daný dokument je spracovaný v roku 2014, odkedy územie už prešlo značným rozvojom a aktualizácia rozvojových dokumentov stagnuje.

V súčasnosti veľmi dôležitým dokumentom, resp. knihou je Plán Bratislava. Práve aj podľa tejto knihy sa bude v najbližších rokoch orientovať rozvoj mesta Bratislava, nakoľko jej hlavný autor a iniciátor je aktuálnym primátorom mesta Bratislava. Kľúčovou otázkou pri spracovávaní Plánu Bratislava bolo práve: Ako urobiť Bratislavu lepším miestom pre život? Nakoľko naším cieľom je vyzdvihnúť hodnotu vzdelávania a jeho komunikáciu s mestom – vytvoriť z Bratislavy dynamické mesto so študentmi a pre študentov, Plán Bratislava je východiskovým dokumentom aj pri spracovaní projektu zameraného na Vysokoškolské mesto Mlynská dolina.

Riaditeľ Vysokoškolského mesta Ľudovíta Štúra – Mlyny Univerzity Komenského v Bratislave, Mgr. Róbert Gula, MBA, MSc, vypracoval dokument s názvom Dlhodobý zámer rozvoja Vysokoškolského mesta Ľudovíta Štúra – Mlyny UK na obdobie 2018 – 2024. Tento dokument prerokovala Komisia pre vysokoškolské internáty a ubytovanie, Akademický senát UK na zasadnutí v máji 2018 a je pre nás tiež dôležitým východiskovým dokumentom, nakoľko v stratégii rozvoja Štúrovho kampusu zohľadňujeme aj v tomto dokumente stanovené ciele ďalšieho rozvoja. Niektoré z týchto cieľov sú inšpiratívne, ale z väčšej časti doplnené o našu projektovú ideu definovanú v kapitole 02 tohto dokumentu.

02 KONCEPT – ŠPECIFICKÝ ÚZEMNÝ GENEREL

02.01 PROJEKTOVÁ IDEA A ŠPECIFICKÉ CIELE PROJEKTU

Hlavným cieľom tejto práce je vytvoriť **Špecifický územný generel v oblasti vzdelávacích inštitúcií, ubytovacích možností a kvality života študentov v Bratislave**, ktorý má priniesť do územia inovatívny koncept riešenia, nakoľko v súčasnosti tento druh dokumentu absentuje.

Generel v doslovnom preklade znamená – ucelený, kompaktný projekt, súhrn opatrení. **Územný generel je strategickým dokumentom**, ktorý hľadá súvislosti a synergie, rieši rozvoj územia s ohľadom na jeho možnosti, ekologické, geomorfologické, sociálne, výchovné, rekreačné, komerčné a iné aspekty. Podrobná definícia územného generelu je obsiahnutá v zákone č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších zmien a doplnení (stavebný zákon).

Celkovou našou ideou projektu je v nadväznosti na cieľ zadania projektu teda navrhnuť koncept mesta Bratislava s hlavným zámerom vedúcim k vytvoreniu dynamického študentského mesta využívajúceho potenciál vzdelávacích a kreatívnych inštitúcií na území mesta. Univerzity by mali tvoriť s mestom nerozlučnú dvojicu. Už od svojho počiatku boli mestskými inštitúciami a faktom je, že vysoké školy / univerzity / výskumné inštitúcie a iné kreatívne centrá hrajú kľúčovú úlohu pri udržateľnom rozvoji mesta. V súčasnosti však mesto nekomunikuje vo veľkej miere so vzdelávacími inštitúciami, a preto nedokáže adekvátne využívať ich ponúkaný potenciál. Najväčším identifikovaným problémom v porovnaní so zahraničím je absencia kampusu v pravom slova zmysle. V našom ponímaní ide o kampus – študentské mesto situované v hlavnom meste ponúkajúce všetky služby pre študentov tak, aby nemuseli z neho ísť do iných komerčných častí mesta a najmä miesto, ktoré žije 24/7 aktívnym životom a študenti ho nevyužívajú len na prenocovanie. Nakoľko Mlynská dolina je jedným z najväčších komplexov koncentrujúcich nielen študentské domovy, ale aj niekoľko univerzitných fakúlt, tak projektovou ideou je demonštrovanie iniciačných projektov v užšom ponímaní formou nízko-nákladových intervencií pomocou participácie viacerých identifikovaných stakeholderov na území možného budúceho kampusu s prinavrátením identity Ľudovíta Štúra. K naplneniu celkovej idey je následne potrebné postupné plnenie dlhodobých cieľov a sfunkčnenie územia aj pomocou smart inovatívnych riešení.

Vysokoškolské mesto Ľudovíta Štúra, ako je dané riešené územie v súčasnosti nazývané, je studnicou histórie, prírodného bohatstva, ale je charakteristické najmä najväčšou koncentráciou študentov na Slovensku. Študentom toto územie poskytuje nielen možnosť vzdelávania na niekoľkých univerzitných fakultách v areáli situovaných, ale aj možnosť ubytovania, škálu športových možností a sociálneho vyžitia. Žiaľ stav, v akom sa tieto možnosti a služby nachádzajú, je nevyhovujúci a je potrebné celé územie revitalizovať. Nakoľko z hľadiska ekonomického, ale ani časového a kapacitného nie je možné areál uzavrieť a renovovať, je cieľom postupnými iniciačnými opatreniami prispievať drobnými zásahmi najmä k zlepšeniu kvality života študentov v Bratislave.

Toto územie je unikátnym priestorom, kde by sa mohol v budúcnosti vytvoriť študentský kampus v pravom slova zmysle – taký, aký máme možnosť vidieť aj v zahraničí. Nakoľko my, ako autori tohto projektu, sme už mali možnosť vyskúšať niekoľko zahraničných študentských miest, inšpirovalo nás to k idey vytvorenia jednotného študentského kampusu, s cieľom najmä prinavrátenia identity tohto územia a aplikovania efektívnych iniciačných opatrení, ktoré nie sú až tak finančne nákladné, ale vedú k zvýšeniu bezpečnosti riešeného územia a hlavne zvyšujú kvalitu života študentov v celom meste. Človek, ktorý viac času v súčasnosti trávi v uzavretom priestore univerzít niekoľko hodín denne sústredujú sa na mnohopočetné plnenie úloh a povinností, potrebuje priestor, kde načerpá energiu a využije svoju kreativitu. Práve k tomu slúži exteriér Mlynskej doliny – príroda a aktivity, ktoré v ňom nachádzame.

Je potrebné brať ohľad aj na aktuálne trendy rozvoja miest, nakoľko je nevyhnutné dbať na udržateľnosť a inovácie. Práve preto aj pri koncepte vyzdvihujeme princíp SMART SUSTAINABLE CITY. Kľúčovou ideou nie je priniesť do územia len samotné technológie, ale smart princíp v našom ponímaní vychádza od človeka samotného, t. j. orientujeme sa na antropocentrický prístup smart riešení. V prvom rade je postavený človek, jeho edukácia a technologické vymoženosti sú prvkom, ktorý zlepšuje a zľahčuje život študenta v území.

Dôležitým faktorom tvorby územia a komplexného plánovania pri jeho ďalšom rozvoji je využívať potenciály územia a nepotláčať pôvodnú funkcionálnosť a identitu lokality. Na základe analýzy možnosti rozvoja v danom území sme zistili, že veľkým potenciálom pre zlepšenie kvality života študentov sú tri hlavné oblasti – ciele zamerania, a to: **identita, komunita, efektivita**. Akýkoľvek návrh v tejto oblasti si však vyžaduje svoju prípravu – analýzu a vyhodnotenie, ako základ tvorby novej koncepcie územia, ktorej súčasťou je aj analýza dostupnosti, a to formou individuálnej dopravy, ale predovšetkým dopravnými prostriedkami mestskej hromadnej dopravy.

Cieľom riešenia je aj zmena názvu riešeného územia, a to symbolikou spojenia pôvodnej identity areálu – Ľudovíta Štúra – a nakoľko územie integruje aj veľké množstvo zahraničných študentov, tak zmena z názvu „študentské mestečko“ na medzinárodný výraz „campus“. V spojení týchto dvoch aspektov, navrhujeme riešené územie Mlynskej doliny pomenovať „**Štúrov campus**“.

Obr. č. 1: Názov / logo projektu

Zdroj: (autorské spracovanie, 2018)

02.02 BRATISLAVA AKO DYNAMICKÉ ŠTUDENSKÉ MESTO

Definovanie súčasného stavu vzdelávania, vzdelávacích inštitúcií a študentských ubytovacích zariadení na území Bratislavy (na základe podrobných analýz a vychádzajúc z knihy Plán Bratislava, na základe ktorého sa v ďalších rokoch mesto Bratislava bude rozvíjať)

Bratislava ako hlavné mesto Slovenskej republiky, s koncentráciou 12 univerzít (5 verejných, 2 štátne a 5 súkromných) s viac ako 60 000 vysokoškolských študentov, 13 000 výskumných pracovníkov, 8 000 vysokoškolských pedagógov, by mala niesť predovšetkým štatút mesta vzdelávania – presne tak, ako hovorí kapitola o vzdelávaní a inováciách v knihe Plán Bratislava: „Múdra Bratislava má byť predovšetkým mestom vzdelaných, rozhladených a učiacich sa“ (Vallo, M.; et al., 2018). V súčasnosti však na základe dotazníkového prieskumu, obyvatelia ani študenti nevnímajú Bratislavu ako centrum vzdelávania na Slovensku. Žiaľ veľké množstvo študentov odchádza do zahraničia, predovšetkým do Českej republiky. Cieľom do budúcich rokov je najmä zvýšiť kvalitu a úroveň vzdelávania – priblížiť sa tak európskemu štandardu, viesť do popredia kreatívne inštitúcie, ktorých síce máme v meste niekoľko desiatok, ale nakoľko v súčasnosti nekomunikujú s mestom, tak o nich veľa študentov ani len netuší. Je dôležité vybudovať pre študentov „základňu“, t. j. miesto, ktoré je určené pre aktívnych ľudí s ambíciou získať kvalitné vzdelanie, ale aj tráviť spoločný čas so svojimi rovesníkmi, navzájom sa podporovať a kreatívne žiť. Najväčším problémom v porovnaní s inými zahraničnými mestami vidíme práve v absencii jedného centrálného študentského kampusu, ktorý by poskytoval nielen vzdelanie, ubytovanie a k tomu prislúchajúce služby, ale najmä vytváral by komunitu študentov. Takýto priestor v Bratislave chýba, čo môžeme vidieť už len pri prechádzke mestom v obedných hodinách, keď sú kaviarne plné študentov, ale navzájom spolu nekomunikujú. Vybudovanie kampusu a komunitných aktivít v ňom zvýši motiváciu študentov tráviť aj svoj voľný čas s inými študentmi v jednom priestore a už je na každom, či chce žiť športom, kreatívnou tvorbou, zábavou, relaxom alebo samotným učením sa.

Bratislava má predpoklady na to, aby sa stala dynamickým študentským mestom, ktoré poskytuje kvalitnú úroveň vzdelania a príležitosť študentov ukázať svoj talent, a taktiež má predpoklady na to, aby sa stala centrom výskumu a inovácií v stredoeurópskom priestore, nakoľko v nej sídlia najlepšie slovenské univerzity, výskumné inštitúcie, kreatívne centrá, ale aj inovatívne firmy, resp. start-upy. Zo štatistík vyplýva, že s univerzitným a výskumným sektorom je v meste prepojených približne 80-tisíc ľudí. Toto číslo je smerodajné k tomu, aby sa mesto naďalej zaoberalo touto myšlienkou a držalo sa vízie vedúcej k tomu, aby z Bratislavy o niekoľko rokov bolo konkurencieschopné centrum vzdelávania a inovácií. V súčasnosti tento potenciál mesto nevyužíva dostatočne. Počet ľudí zainteresovaných do vzdelávania postupne ubúda najmä v dôsledku otvorených hraníc a možnosti štúdia / práce v blízkom zahraničí. Metropoly ako Viedeň a Brno evidujú narastajúcu krivku dopytu slovenských občanov, nakoľko tieto mestá jasne ukazujú cestu spolupráce s výskumným a vedeckým sektorom, a zároveň ich ciele sa orientujú na inovácie. Tým sú pre aktívne obyvateľstvo atraktívne a Bratislava by sa mala inšpirovať k zavedeniu krokov smerujúcich k spomínanej budúcej vízii mesta.

Je důležité, aby si mesto Bratislava uvedomilo potenciál univerzít, univerzitných vedeckých parkov a centier, ktoré v ňom pôsobia. Je nevyhnutné, aby medzi sebou naviazali spoluprácu, keďže práve univerzity sú centrom aktívnych kreatívnych študentov, ktorých inovatívne nápady môžu veľmi hodnotne prispieť aj k samotnému ďalšiemu rozvoju mesta. Kľúčovou úlohou, ktorú by malo mať samotné mesto na čele s primátorom je na základe Plánu Bratislava, práve úloha aktívneho facilitátora medzi jednotlivými aktérmi zainteresovanými v oblasti vzdelávania a inovácií, t. j. medzi štátom, univerzitami, výskumnými inštitúciami, kreatívnymi centrami, podnikateľmi a verejnosťou. Ak sa má stať z Bratislavy dynamické študentské mesto využívajúce potenciál vzdelávacích a kreatívnych inštitúcií na jeho území, a aby tento „výskumný a inovačný ekosystém“ v meste fungoval, je nevyhnutné, aby do neho boli zainteresované naozaj všetky skupiny a navzájom medzi sebou spolupracovali. Samozrejme táto spolupráca a kooperácia musí byť inštitucionálne pokrytá, a to na operatívnej aj strategickej úrovni. Naplnením tohto cieľa a aplikovaním úlohy mesta do praxe si mesto bude postupne zvykať na proces spolupráce a môže sa tak stať nielen dynamickým študentským mestom, ale aj inovatívnym a udržateľným mestom na čele s kreatívnymi študentmi. (Vallo, M.; et al., 2018)

V hlavnom meste máme v súčasnosti 5 hlavných zón, ktoré koncentrujú vedecko-výskumný univerzitný potenciál. Ide o Mlynskú dolinu, Radlinského, Šafárikovo námestie, Petržalku a Patrónku (viď Obr. č. 2). Vzdelávacie inštitúcie, ale aj ubytovacie zariadenia pre študentov na území mesta Bratislava neboli riešené podľa žiadnej koncepcie jednotného rozvoja. Z tohto dôvodu evidujeme fakt, že tieto typy zariadení sú „roztrúsené“ po celom území Bratislavy, a tým pádom je náročné vytvorenie jednotného miesta pre študentov. Samozrejme tieto inštitúcie nemôžeme presunúť, nakoľko každá z nich integruje niekoľko stoviek študentov a vedeckých pracovníkov. Z hľadiska potenciálov územia (rozlohou aj kompozíciou priestoru) je najatraktívnejšou práve Mlynská dolina so štyrmi fakultami (Univerzita Komenského + Slovenská technická univerzita), vedeckým parkom Univerzity Komenského, niekoľkými internátmi a tiež coworkingovými priestormi, tzv. Binárium – Campus Mlyny. Toto územie je už historicky predurčené na vytvorenie študentského mesta a malo by byť v budúcnosti centrom študentov – campusom so všetkými službami integrujúc študentov z celého Slovenska, ale aj tých zahraničných. Mlynská dolina by následne mala s ostatnými univerzitnými zónami vytvoriť sieť spolupráce. Kľúčovým faktorom v návrhu tohto prepojenia je samozrejme aj dopravné spojenie, čo smeruje k zabezpečeniu študentských liniek, so zvýhodnenými časovými intervalmi príchodu a odchodu oproti klasickým dopravným prostriedkom mestskej hromadnej dopravy. Na Mlynskú dolinu nadväzuje priamo okolie Patrónky s areálom Slovenskej akadémie vied a budúcim sídlom inovatívnej firmy ESET, ďalej prechádzame k zóne Radlinského s fakultami Slovenskej technickej univerzity, ale aj Univerzity Komenského a medzi nimi priestor súčasnej Univerzitnej nemocnice a blízke bývalé kasárne, následne okolie Šafárikovho námestia s fakultami Univerzity Komenského a poslednou zónou je Petržalka s centrom Ekonomickej univerzity. Tieto miesta vyhodnocujeme ako centrá študentov s veľkým inovačným a vedeckým potenciálom, ktorý v spolupráci s mestom a ostatnými zainteresovanými skupinami majú možnosť vytvoriť z Bratislavy mesto so študentmi a pre študentov.

Obr. č. 2: Hlavné zóny Bratislavy koncentrujúce vedecko-výskumný potenciál

Zdroj: (Vallo, M.; et al., 2018)

02.03 VYSOKOŠKOLSKÉ MESTO ĽUDOVÍTA ŠTÚRA

Definovanie súčasného stavu špecifického riešeného územia – Mlynská dolina: charakteristika územia – analytické východiská (história / súčasnosť, širšie vzťahy, štatistické ukazovatele, občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra, šport a rekreácia, dopravná a technická infraštruktúra, prírodno-environmentálna analýza, urbánna bezpečnosť)

Identifikačné údaje

Zadanie projektu	Návrh konceptu Bratislavy ako dynamického študentského mesta využívajúceho potenciál vzdelávacích a kreatívnych inštitúcií na území mesta
Cieľ projektu	Bratislava – dynamické mesto so študentmi a pre študentov
Projektová idea	Revitalizácia verejného priestoru študentského mesta
Riešené územie	Mlynská dolina
Súčasný názov územia	Vysokoškolské mesto Ľudovíta Štúra – Mlyny
Navrhovaný názov územia	Štúrov campus
Katastrálne územie	Bratislava - Karlova Ves
Adresa	Staré Grunty, 841 04 Karlova Ves, Bratislava – Slovensko
NUTS 3	Bratislavský kraj
LAU 1	Bratislava
Poloha územia	oblasť Podunajská nížina, celok Malé Karpaty
Nadmorská výška	223 m n. m.
Rozloha	cca 25 ha
Počet ubytovaných študentov	cca 10 000
Vznik študentského mesta	výstavba v rokoch 1981 – 1985
Obdobie spracovania projektu	11/2018 – 06/2019
Spracovatelia projektu	Ing. Sandra Lamy, Ing. Jakub Hajduk
Externí spolupracovníci	Ing. arch. Michal Hajduk (doktorand ÚM STU) Bc. Veronika Pavlíčková (študentka Kat. kulturológie UK) PhDr. Alena Bučeková (predsedníčka MO Živena) Mag. Martina Vavreková (vedúca Univerzitého technologického inkubátora STU)
Externí konzultanti	Ing. arch. Ingrid Konrad (hlavná architektka mesta Bratislava) Ing. arch. Karin Lexmann (vedúca Oddelenia stratégií rozvoja mesta a tvorby územnoplánovacích dokumentov) Zamestnanci Magistrátu hlavného mesta SR Bratislavy Zamestnanci Oddelenia územného rozvoja Miestneho úradu mestskej časti Karlova Ves Študenti z tímov súťaže v Brne Študenti UK a STU vrátane ubytovaných v Mlynskej doline

História riešeného územia Mlynská dolina

Kapitola o histórii riešeného územia vychádza z vlastivednej monografie o Karlovej Vsi od autorky Lýdie Bertovej. Názov Mlynská dolina vznikol na základe 9 mlynov, ktoré boli postavené na brehu riečky Vydrica. Tie boli aktívne využívané až do 60.-tych rokov 19. storočia, ale začiatkom 20. storočia už stáli iba samotné budovy mlynov. Bratislavská mestská časť Karlova Ves, pod ktorú spadá územie Mlynskej doliny, je zaradená medzi prvé obývané územia Slovenska. Prvá informácia o osídlení v oblasti dnešnej Mlynskej doliny pochádza z obdobia paleolitu. Počas keltského obdobia v Bratislave bola Mlynská dolina jednou zo sietí poľnohospodárskych osád. Z 15. až 18. storočia sa zachovalo iba málo historických podkladov z územia Karlovej Vsi, aj keď sa v tejto oblasti diali rôznorodé významné dejinné udalosti. Veľa vojenských vpádov na Bratislavu viedlo cez Mlynsku dolinu, pozdĺž potoka Vydrica. Živelné pohromy spôsobovali problémy obyvateľstvu. Povodne sa opakovali pomerne často a mali neraz katastrofálne následky. Dokázali zaplaviť polovicu Mlynskej doliny a časť Líščieho údolia. Silné prívally vôd strhávali lodné mlyny a poškodzovali trvalé mlyny. V roku 1912 bol vo východnej časti chotára v Slávičom údolí vybudovaný cintorín. Západná oblasť Bratislavy sa mala postupne zastavať na bytovú výstavbu. Vysokoškolské mesto v Mlynskej doline budovali od roku 1981 do roku 1985 (Bertová, L., 1993).

Súčasný stav riešeného územia Mlynská dolina vrátane širších vzťahov územia

Mlynská dolina patrí do lokality hlavného mesta SR Bratislavy IV a tvorí jeden z deviatich sektorov bratislavskej mestskej časti Karlova Ves. Samotná Mlynská dolina je aj sídlom Slovenskej televízie s jednou z najvyšších budov na Slovensku (výška 108 m), ale žiaľ tá je v súčasnosti nevyužívanou. Oproti tejto budovy je situovaný jeden z najväčších cintorínov v Bratislave – cintorín Slávičie údolie, ktorý predeľuje severnú a južnú časť študentského mesta. V ďalších kapitolách projektu sme sa orientovali prevažne na severnú časť územia, nakoľko v nej sú situované objekty internátov, a tým pádom je tu predpoklad aj na rozvoj doplnkových aktivít vedúcich k zlepšeniu kvality života študentov, čo následne smeruje k naplneniu projektovej ideí a k pretvoreniu Bratislavy na mesto so študentmi a pre študentov. Naopak južná časť územia je predovšetkým univerzitná – je sídlom dvoch fakúlt Slovenskej technickej univerzity – Fakulty elektrotechniky a informatiky a Fakulty informatiky a informačných technológií, a taktiež dvoch fakúlt Univerzity Komenského – Prírodovedeckej fakulty a Fakulty matematiky, fyziky a informatiky. Tieto fakulty ideálne korešpondujú aj s ďalším rozvojom, nakoľko práve študenti z odborov informatiky vedia byť nápomocní pri realizácii intervencií zameraných na smart riešenia – mobilná aplikácia Štúrovho kampusu, no a študenti Prírodovedeckej fakulty by mohli byť ideálnymi dlhodobými participujúcimi v rámci svojej praxe pri starostlivosti o zelené plochy riešeného územia.

Z pohľadu širších vzťahov územia:

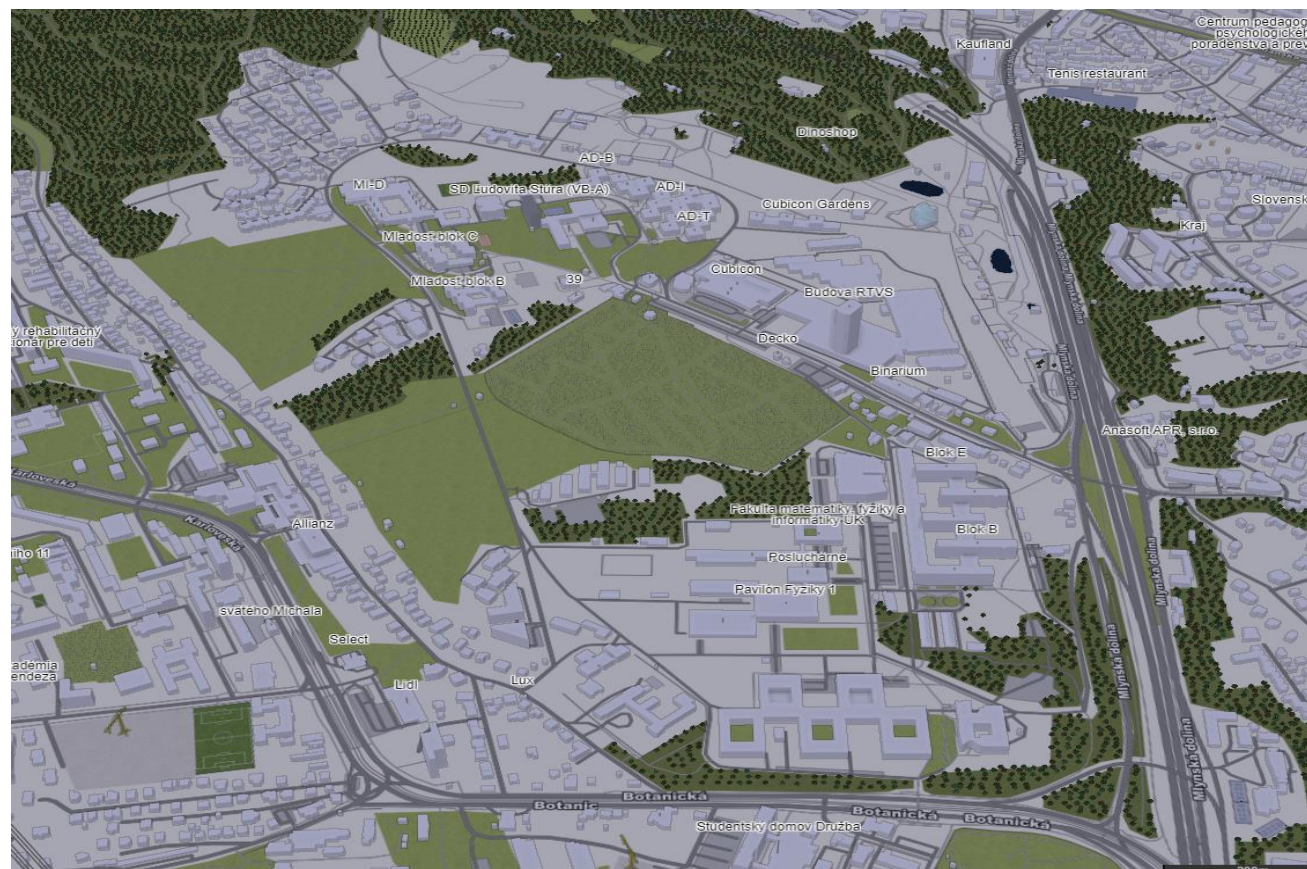
- zo severnej strany obklopujú študentské mesto rodinné domy a mestské lesy s najvyšším bodom Sitina,
- z východnej strany sa tiahne Bratislavská zoologická záhrada,

- zo západnej strany je lúčna oblasť – Líščie údolie s rodinnými domami, ktorá siaha až po sídlisko Karlova Ves,
- z južnej strany je riešené územie ohraničené už spomínaným cintorínom Slávičie údolie a areálom Slovenskej televízie.

V rámci internátov / študentských domovov: v blízkosti sa nachádza ŠD Družba; v rámci iných mestských častí nasledovne: mestská časť Staré mesto – ŠD Nikosa Belojanisa, ŠD Jura Hronca, ŠD Dobrovičova, ŠD Akademik, ŠD Prokopa Veľkého, ŠD Hroboňova; mestská časť Ružinov – ŠD Ekonom a ŠD Vlčie Hrdlo; mestská časť Nové mesto – ŠD Mladá Garda; mestská časť Petržalka – ŠD Dolnozemska a ŠD Starohájska.

Všeobecne platí, že Vysokoškolské mesto Ľudovíta Štúra – navrhovaný názov Štúrov campus – je jedným z najväčších študentských komplexov v strednej Európe (na základe počtu každoročne ubytovaných študentov). V študentskom meste je ročne ubytovaných približne 10 000 študentov (Gula, R., 2018). Riešené územie má rozlohu približne 25 ha a pozostáva z niekoľkých samostatných komplexov a budov: Študentský domov Mladosť (spravovaný Slovenskou technickou univerzitou); Študentský domov „Šturák“, študentské internáty Átriové domky, Manželské internáty (všetky v správe Univerzity Komenského). Technický stav týchto internátov je v súčasnosti nevyhovujúci, no mesto postupne rekonštruje jednotlivé objekty. Postupnou rekonštrukciou objektov a revitalizáciou územia by sa mohla veľmi úspešne naplniť naša projektová idea. V areáli študentského mesta má sídlo aj Štátna školská inšpekcia.

Obr. č. 3: Celkový pohľad na študentské mesto

Zdroj: (F4map, 2019)

Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra

Služby

V súčasnosti areál poskytuje rôznorodé služby, napr. tlačiarne, potraviny, bufety, kluby a pod., ale informačné značenie absentuje, a preto sú študenti – najmä tí zahraniční, veľmi dezorientovaní. V areáli Mlynskej doliny (pred budovou internátu Ľudovíta Štúra) sú umiestnené dva bankomaty, ktoré poskytuje Slovenská sporiteľňa a ČSOB. Služby kopírovania poskytuje spoločnosť Anwell nachádzajúca sa v budove internátu Ľudovíta Štúra, v bloku B. Okrem kopírovania poskytujú aj skenovanie dokumentov, pomoc s grafickým dizajnom, návrh a tlač vizitiek, tlač fotografií a iné služby spojené s grafickým dizajnom a papiernickými službami. Ďalej sa v území poskytujú služby v oblasti kaderníctva a krajčírstva – sú situované v budove internátu Ľudovíta Štúra, blok B. Súčasťou areálu je aj Univerzitné pastoračné centrum sv. Jozefa Freinademetza.

Nákupné možnosti sa výrazne zlepšili výstavbou polyfunkčného zariadenia Cubicon, avšak toto komerčné centrum je situované mimo priamo riešeného územia. Študenti tu majú možnosť využívať rôzne služby, ako napr. banky, kaviarne, kníhkupectvo, supermarket, reštauráciu, ale aj rôzne iné prevádzky.

Priamo v území majú študenti možnosť využiť dve hlavné jedálne, a to v priestoroch Átriových domov – VENZA (pod správou UK) a Eat & Meet (súkromná jedáleň).

Internáty disponujú aj priamo v nich situovanými pracovňami, ale jedna verejná pracovňa je umiestnená pred študentským klubom Unique v dočasnom kontajneri, čo ukazuje aj ďalší možný smer rozvoja – formou dočasných kontajnerov.

Zdravotná starostlivosť

V rámci poskytovania zdravotnej starostlivosti sa v území nachádzajú dve zdravotnícke zariadenia. Zdravotné stredisko poskytuje študentom všeobecnú a špecializovanú zdravotnú starostlivosť so špecialistami ako zubár, gynekológ, očný lekár, psychiater, psychológ či pediater. Poliklinika, ktorá sa nachádza na konečnej zastávke autobusov č. 31, 39 a 139 – poskytuje zdravotnú starostlivosť jednorazovým vyšetrením, celoročným programom zdravotnej starostlivosti, formou rodinných balíčkov alebo balíčkov pre seniorov (Medicínske zariadenie Mlynska dolina, 2018). Nachádzajú sa tu aj dve lekárne situované v budove Polikliniky a v Cubicone.

Coworkingové priestory

V roku 2016 bol otvorený v blízkosti priamo riešeného územia – pred areálom Slovenskej televízie najväčší medzinárodný coworkingový priestor „Campus Mlyny“, ktorý slúži predovšetkým nadšencom inovácií a technológií. Tento priestor je ideálnym najmä pre študentov univerzitných fakúlt Mlynskej doliny, avšak kapacitne nepostačuje. Preto sa odporúča v budúcnosti rozšíriť jeho priestory aj priamo v areáli Štúrovho campusu.

Šport a rekreácia

Na základe mnohých vedeckých štúdií bolo zistené, že školopovinná mládež by mala vykonávať denne viac ako 60 minút fyzickej aktivity a dospelý človek vo veku 18 až 65 rokov by mal vykonávať fyzické aktivity aspoň miernej intenzity minimálne 5 dní v týždni, a to v trvaní minimálne 30 minút. Zabezpečenie priestoru pre takéto pohybové aktivity sú základom prevencie proti kardiovaskulárnym ochoreniam, spoločenského vyžitia, sociálneho začlenenia, ako aj zvýšenia kvality života jedincov. Práve preto šport a možnosti rekreačného vyžitia sú jedným z kľúčových prvkov študentského campusu. V areáli študentského mesta je v súčasnosti možné využívať dve športové haly pre futbal, volejbal alebo basketbal. Hala patriaca Pedagogickej fakulte UK má rozlohu 656 m² a hala, ktorú poskytuje Lekárska fakulta UK má rozlohu 1015 m². Nachádza sa tu tiež „Hektor fitnesscentrum“ s rozlohou 700 m², ktoré je situované v Átriových domkoch v bloku K. Poskytuje vybavenie posilňovacími strojmi, činkami, stacionárnymi bicyklami i bežeckými trenážermi. V Átriových domkoch v bloku E pôsobí „Titan Gym“ – športový klub poskytujúci thajský box, box a MMA. V južnej časti študentského mesta – v priestoroch Fakulty elektrotechniky a informatiky STU sa nachádza plaváreň. V interiérových priestoroch sa nachádza aj lezecká stena. Čo sa týka exteriérových športovísk – nachádza sa tu zanedbané tenisové ihrisko, ktoré bolo funkčné zatiaľ, kým na internáte býval tenisový tréner, ale odkedy sa odsťahoval, ihrisko je nevyužívané. V riešenom území sa okrem tohto tenisového ihriska nachádzajú dve multifunkčné ihriská, ale ich technický stav je nevyhovujúci. V roku 2018 však bolo v území vybudované nové workoutové ihrisko (exteriérová posilňovňa) „Workout space Mlyny“, ktoré je potenciálnym začiatkom revitalizácie aj ostatných športovísk v území. V rámci rekreácie, územie poskytuje síce veľké množstvo zelene a potenciálneho priestoru pre oddych, ale priestor tomu zatiaľ nie je prispôbený. Pred „Šturákom“ je vytvorený priestor s lavičkami, tzv. centrálny park, ale absentuje tam iný mobiliár a študenti ho nevyužívajú naplno. Študentom veľmi chýba priestor na komunitné stretávanie, preto je aj jedným z hlavných cieľov revitalizácia vybraného verejného priestoru riešeného územia.

Dopravná a technická infraštruktúra

Študentské mesto je napojené na 3 linky autobusovej mestskej hromadnej dopravy. Autobus číslo 139 premáva v intervale 2x za hodinu a jeho trasa prepája cintorín Slávičie údolie s Karlovou Vsou, zastávkou Molecová a späť. Pri vstupe do riešeného územia je zastávka spolu s obrátiskom pre mestskú hromadnú dopravu liniek 31 a 39, ktoré spájajú Mlynskú dolinu s centrom mesta. Linky 31 a 39 premávajú približne každých 10 minút a nočné spojenia každú hodinu. Z južnej strany územia vedie električková trať s napojením na priame centrum Bratislavy.

Z hľadiska automobilovej dopravy je územie priamo prístupné z viacerých hlavných komunikácií, vrátane diaľnice D2, ktorá sčasti ohraničuje územie. Pre motorové vozidlá sú v areáli sprístupnené viaceré komunikácie. Ostatné komunikácie majú obslužnú funkciu a slúžia aj pre chodcov. Statická doprava v území je veľkým problémom, nakoľko nie je zvlášť regulovaná a je riešená formou vyznačených parkovacích plôch, ako aj voľným parkovaním pozdĺž komunikácií a na všetkých voľne prístupných plochách. Výsledkom tejto neregulácie sú automobily na každom kroku v celom areáli Mlynskej doliny.

Oficiálne parkoviská sú pri vstupe do areálu v blízkosti cintorína Slávičie údolie a študenti vo veľkej miere využívajú aj parkovacie plochy nákupného centra Cubicon.

Pešie komunikácie v území prepájajú jednotlivé internáty medzi sebou. Problémom sú pešie trasy vytvorené študentmi, ktorí si nimi skracujú trasu. Ako príklad môžeme uviesť trasu od zastávky „Cintorín Slávičie údolie“ cez turnikety na internát Átriové domky a súčasne aj do jedální.

Cyklistická doprava nie je riešená separátne, ale je začlenená na cestné a pešie komunikácie. V území absentujú cyklotrasy a preto pohyb na bicykloch nie je bezpečný. Odporúča sa, po čiastočnej výluke automobilovej dopravy z územia, trasovanie a výstavba cyklotrás, a následne zaviesť bikesharing napr. v spolupráci so Slovnaft Bajk. V študentskom meste sú zavedené všetky inžinierske siete potrebné na plynulé fungovanie študentských domov a univerzít, t. j. technická infraštruktúra je na 100 %.

Spoločnosť Ynet je dodávateľom internetového pripojenia v internáte Mladosť, ktorý ako jediný je pod správou Slovenskej technickej univerzity.

Prírodno-environmentálna analýza

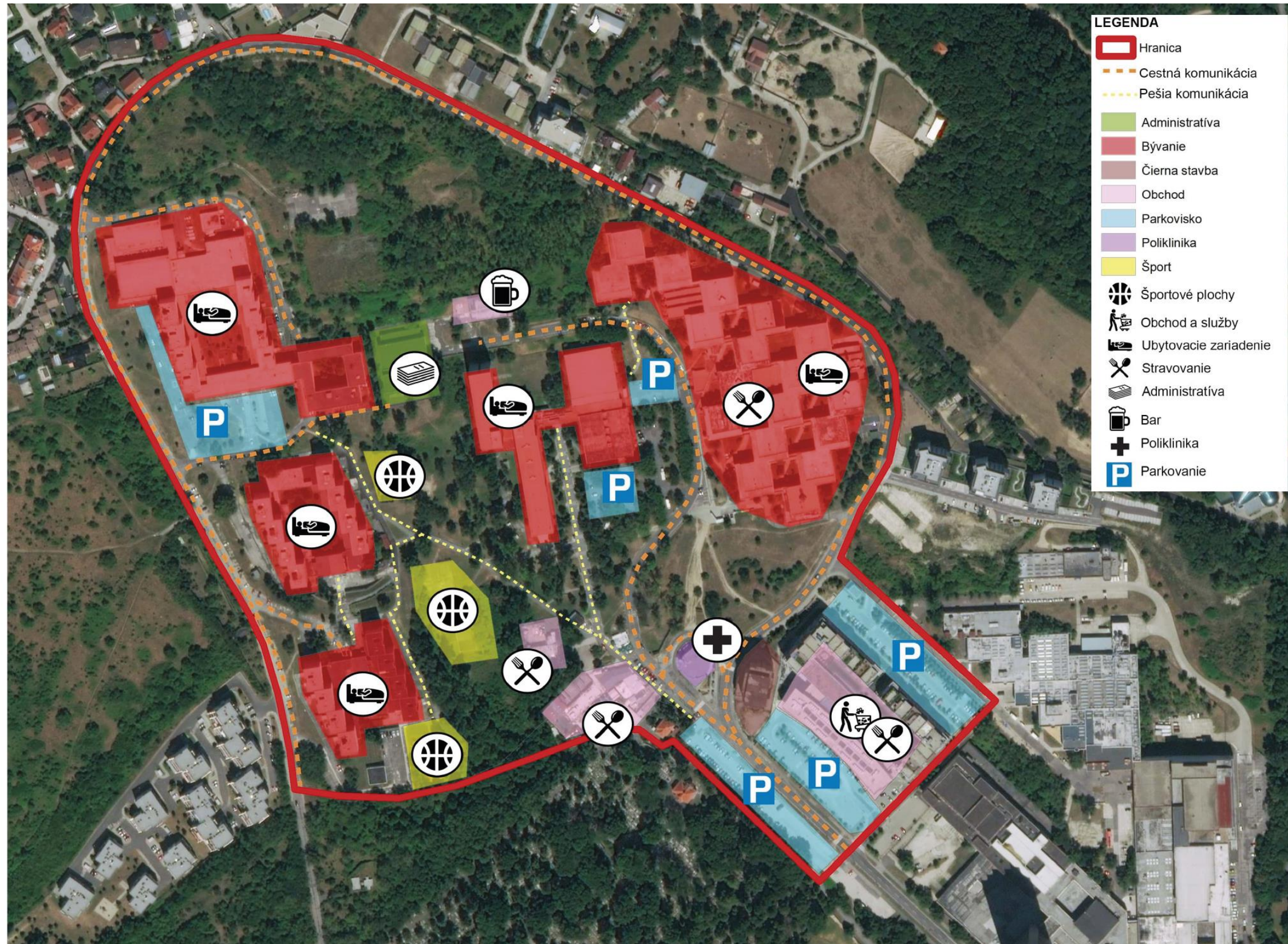
Riešené územie predstavuje pomerne zastavanú časť – obklopuje ho Líščie údolie, areál cintorína Slávičie údolie a zo severnej strany individuálna bytová výstavba. Riešené územie disponuje rozvoľnenou zeleňou – vo veľkej miere neudržiavanou, ale aj súkromnými plochami zelene. Zelenú infraštruktúru v území môžeme kategorizovať nasledovne: zeleň rodinných domov, zeleň obytných súborov, trvalé trávnaté porasty (kroviny a solitéry stromov), lesné spoločenstvá, ostatná zeleň. Na západnej strane od areálu ŠD Mladosť sa nachádza územie, na ktorom sa vyskytujú invázne druhy rastlín – zlatobyľ kanadská a zlatobyľ obrovská (MČ BA Karlova Ves, 2017).

Urbánna bezpečnosť

Z hľadiska urbánnej bezpečnosti hodnotíme riešené územie za menej bezpečné. Žiaľ v niektorých častiach územia absentuje, resp. nie je funkčné osvetlenie, čo najmä vo večerných hodinách rapídne znižuje hodnotu bezpečnosti. Na základe pocitovej mapy študenti vyhodnotili viaceré úseky areálu za nebezpečné – ide najmä o územia v okolí zanedbaných športových ihrísk, ale aj priestor pod „Šturákom“, kde sa nachádza kovová konštrukcia – výzorom pripomínajúca klietku. Takýchto úsekov je v území niekoľko a študenti vo večerných hodinách častokrát radšej neprechádzajú areálom osamote. Mieru bezpečnosti v denných hodinách znižuje absentujúce informačné značenie v území. Zahraniční študenti častokrát nevedia, kde sa aký objekt v území nachádza, nakoľko je tu iba jedna informačná tabuľa pri vstupe do územia a tá je v slovenskom jazyku. Celkovo sa v území navrhuje zaviesť funkčné osvetlenie, kamerový systém napojený na záchranné zložky SR a samozrejme zvýšiť kvalitu života študentov odstránením objektov, ktoré vzbudzujú pocit nebezpečia.

Obr. č. 4 je znázornením vyššie uvedených analýz súčasného stavu riešeného územia.

Obr. č. 4: Funkčná analýza súčasného stavu riešeného územia vrátane analýzy komunikácií v danej lokalite

Zdroj: (autorské spracovanie, 2019)

02.04 MODELOVÝ PRÍKLAD ZO ZAHRANIČIA

„Best practice“ – modelový príklad zo zahraničia, ktorý sme špecificky vybrali na základe osobnej skúsenosti, nakoľko osobná skúsenosť je vždy hodnotnejšia, ako len inšpirácia na základe sprostredkovaných informácií

Pre návrh revitalizácie záujmového územia je dôležitým faktorom analýza existujúcich zahraničných študentských kampusov a komunitných priestorov určených pre študentov. Na základe posúdenia stavu a vybavenosti už vybudovaných areálov je možné vychádzať z poznatkov pozitív a negatív, a využiť ich pri návrhu koncepcie a stratégie územia v nadväznosti na potenciály, ktoré nám územie ponúka. Príkladom pre náš ideový zámer je projekt v poľskom meste Gdańsk. Poľské mesto Gdańsk sa vysporiadalo so zanedbaným prístavom veľmi unikátnym spôsobom. Z chátrajúcich, na seba naskladaných kontajnerov, vytvorilo party zónu, ktorá patrí medzi najobľúbenejšie miesta mesta a priťahuje študentov zo širokého okolia. Areál je dôkazom toho, že na vytvorenie atraktívneho miesta netreba rozsiahle a najmä drahé rekonštrukcie. Ulica 100cznia a neďaleká ulica Elektryków poskytuje okoliu alternatívny spôsob trávenia večera. Napriek tomu, že jeho okolie na prvýkrát vyzerá zanedbano a neprestížne, pôsobí útulným a úprimným dojmom, na nič sa nehra a svojou atmosférou vytvára veľmi unikátny zážitok. Jeho hlavnou myšlienkou je využívanie brownfieldu bez rozsiahlych rekonštrukcií a umiestnenie prevádzok do kontajnerov. V rámci areálu sa nachádza aj umelá pláž s plátom. Priestor dopĺňajú plážové stoličky, slnečníky a natiiahnuté svietidlá.

Obr. č. 5: Inšpirácia kontajnerového riešenia projektu v Gdansk

Zdroj: (vlastná fotodokumentácia, 2018)

Benefity pre Mlynskú Dolinu

Napriek tomu, že zmena využívania kontajnerov v prípade poľského prístavu mala svoje priame opodstatnenie, Mlynská dolina môže čerpať inšpiráciu z pretvorenia zanedbaného priestoru na trendové, len vďaka zmene jeho vnímania. Internáty v Mlynskej doline sú po celom meste notorické svojim upadajúcim charakterom, avšak revitalizácia priestoru nezávisí len od rekonštrukcie infraštruktúry. Mlynská dolina nenapĺňa svoj obrovský potenciál: byť prvým pravým slovenským vysokoškolským mestom - kampusom. Práve vďaka svojmu nepriaznivému vzhľadu by podobné, kontajnerové riešenie, zapadalo do kontextu územia.

02.05 IDENTIFIKOVANIE PROBLÉMOV A POTENCIÁLOV ÚZEMIA

Identifikácia problémov, potenciálov a výziev územia na základe terénneho prieskumu, dotazníkového prieskumu a pocitovej mapy

V území evidujeme žiaľ väčšie množstvo problémov, ako tých pozitívnych prvkov, ale napriek tomu areál Mlynskej doliny disponuje veľkým potenciálom k ďalšiemu rozvoju smerujúceho k študentskému kampusu.

Medzi evidované problémy zaraďujeme predovšetkým konflikt automobilovej dopravy a chodcov, nakoľko v celom území Mlynskej doliny – aj v oblasti univerzít, ale aj v oblasti internátov nachádzame odparkované automobily veľkým pomerom svojho objemu na peších ťahoch. Ďalším impozantným problémom je schátraná zástavba – technický stav ubytovacích zariadení, ale tento problém neriešime v intervenciách, nakoľko je finančne aj časovo veľmi náročný a internáty sa postupne rekonštruujú na základe podnetov mesta. Čo sa týka ďalších viditeľných problémov, ide o priestranné nekvalitné plochy zelene a iných spevnených plôch, veľké množstvo odpadu v území, znehodnotenú sochu situovanú v areáli, nekoncepčná občianska vybavenosť, absencia hodnotných peších prepojení podporujúcich orientáciu a identifikáciu sa s priestorom, slabú spolupatričnosť a ľahostajnosť študentov k územiu.

Územie v súčasnosti nemá jednotnú tvár, nehovorí jednotným jazykom a nemá ani jednotný urbanistický výraz. Ide tu predovšetkým o nedopovedané, nedotvorené myšlienky tvorcov a sebavedomé riešenia bez nadväzností.

Je nevyhnutné prinavrátiť identitu tomuto územiu, zvýšiť bezpečnosť a kvalitu života študentov v Mlynskej doline – prispôbenie urbanistického riešenia daného územia mierke človeka, vytvorenie nových funkčných priestorov – regulácia súčasných priestorov, navrhované intervencie riešiť s nápadom, efektívne a kreatívne, s cieľom udržateľnosti, vytvoriť kompozíciu územia – stanovenie dominanty, nové priehľady a výhľady v území, zachovanie a prinavrátenie genia loci územia Mlynskej doliny – Štúrov campus.

Identifikácia problémov (viď ďalej v tejto kapitole fotodokumentácia s detailnejším popisom) v jednotlivých oblastiach na:

Vzdelávanie a inovácie

- absentuje bezbariérovosť vo vzdelávacích zariadeniach, inštitúciách a internátoch
- absentujúce napojenie na verejnú Wi-Fi sieť
- absentujúce smart inovatívne riešenia zavedené do procesov vzdelávania

Kultúra

- absentujúce atraktívne priestory na kultúrne komunitné aktivity
- absentujúca spolupráca s univerzitami a komunitami

Šport

- nevyhovujúci technický stav športovísk

Verejné priestory

- vizuálny smog
- oddychové zóny v nevhodnej koncepcii
- absencia mobiliáru
- odpad a jeho (ne)separácia
- znehodnotenú sochy
- absencia informačného / orientačného značenia aj v cudzom jazyku
- absentujúca starostlivosť o zelené plochy
- bariéry na ploche celého územia pre znevýhodnené skupiny občanov
- architektúra objektov služieb a občerstvenia je nekoncepčná
- názov konečnej zastávky „Cintorín Slávičie údolie“

Doprava

- neregulovaná parkovacia politika
- zlý technický stav komunikácií
- absentujúci bikesharing, ale aj cyklotrasy

Identifikovanie problémov a potenciálov územia s detailnejším popisom na základe terénneho prieskumu

01

Problémom (nielen estetickým, ale aj z hľadiska bezpečnosti) je už dlhé roky brownfield na ulici Staré grunty, pri vstupe do areálu študentského mesta Mlynská dolina. Keď sa pozeráme na bezpečnosť a identitu územia, pri tejto budove je situovaná konečná zastávka autobusov, ktoré využíva niekoľko desiatok študentov každý deň, ale zastávka je veľmi „poeticky“ nazvaná: konečná zastávka

Cintorín Slávičie údolie. Toto pomenovanie by sme na mieste študentov určite nechceli počuť každý deň a preto navrhujeme premenovanie zastávky na „Štúrov campus“. V tomto mieste by boli potrebné aj zásahy typu: zväčšenie priestoru autobusovej zastávky, prekrytie, resp. zabezpečenie územia tak, ako obratisku a nástupišťa patrí podľa STN.

02

Ďalším identifikovaným problémom je absentujúca koncepcia občianskej vybavenosti študentského mesta. Je priam nevhodné, aby objekty poskytujúce služby cintorínu boli situované hneď vedľa prevádzok občerstvenia pri vstupe do areálu. Taktiež ale odporúčame stanoviť jednotnú reguláciu zariadení občerstvovania a iných služieb, pretože ich

výzor nezodpovedá 21. storočiu. Rovnako absentujúca je aj regulácia statickej dopravy, pretože v areáli parkujú autá aj na miestach nevyznačených ako parkovacie. Preto odporúčame regulovať predovšetkým množstvo áut v objekte, ale aj vytvorenie jednotnej stratégie statickej dopravy v území.

03

Ako môžeme vidieť na fotografii vytvorenej pri vstupe do areálu, rovnako je tu problém ako pri predošlej fotografii – autá na každom kroku, ako aj rôzne neidentifikovateľné prevádzky. Dominantou aj z hľadiska historickej identity územia je ubytovacie zariadenie „Šturák“ a jeho bočná fasáda, kde namiesto nič nehovoriacej reklamy by

sme odporúčali umiestniť maľbu Ľudovíta Štúra, čím by sa obnovila identita celého areálu vedúca aj k jeho pomenovaniu „Štúrov campus“ a zároveň by sa tak definovala kľúčová dominantna územia ako prvok územno-plánovacej koncepcie. Odporúčame aj vybudovanie vstupnej brány, nakoľko aktuálne ľudia nemajú prehľad kedy sú už v areáli študentského mesta a kedy nie, nakoľko je tu iba jedna maličká tabuľa s nápisom „Akademická pôda“, čo napr. zahraničný študent absolútne nerozumie a nemá pocit, že je v campuse.

04

Fotografia je zdokumentovaním vstupu pre automobily. Tu však môžeme vidieť, že ho taktiež využívajú aj chodci, ale absentuje tu chodník pre peších (resp. prechod nie je umožnený kvôli odparkovaným autám, čo je už spomínaným problémom). Taktiež sme tu postrehli informačnú tabuľu o študentskom meste, ale žiaľ je situovaná niekoľko metrov od chodníka, čiže k jej preštudovaniu by sme museli prejsť na trávu, vid' problém 05.

05

Táto fotografia nadväzuje na predchádzajúcu, ale približuje aj to, že táto informačná tabuľa nie je dostatočne čitateľná, nie je interaktívna ani vo forme 2D mapy (t. j. ťažko sa dá podľa nej orientovať v priestore), a to najzávažnejšie – nie je určená pre zahraničných študentov. Na fotografii presne vidíme vzdialenosť umiestnenia informačnej tabuľi, aj to od cestnej komunikácie a nie od chodníka.

06

Pri vstupe do areálu študentského mesta sa nachádza aj klub zobrazený na fotografii, ktorý zaujímavým spôsobom láka študentov mottom „Tvoj druhý domov“. Nemyslíme si, že zrovna takto by malo územie komunikovať, preto odporúčame vytvoriť manuál územia vrátane jeho komunikačnej stratégie a identity.

07

V území sa nachádza veľké množstvo voľne pohodeného odpadu, preto je potrebné zvýšiť počet odpadkových košov, ale zároveň aj edukovať ľudí k tomu, aby po sebe odpratávali neporiadok.

08

Táto fotografia hovorí o rovnakých problémoch, ako už boli spomínané – parkovacia politika, fasáda ubytovacieho zariadenia. Vidíme tu však ďalší problém, a to veľké množstvo zbytočných informačných tabúl – billboardov. Informácia napr. ohľadom brigád, zamestnania, ubytovania a pod. by mala byť podávaná prostredníctvom aplikácie, resp. jednotnej informačnej interaktívnej tabuli pri vstupe do územia.

09

Potenciálom územia je už spomínaná fasáda ubytovacieho zariadenia „Šturák“, ako aj park pred týmto objektom. V území sa v súčasnosti nachádza niekoľko drevených sôch, ktorým sa však stráca hodnota, nakoľko nie sú ani označené autorom alebo názvom, no a rovnako aj chýba starostlivosť o tieto sochy. Preto predstavujú potenciál pri ďalšom rozvoji územia a zvýšenia jeho kultúrnej hodnoty.

10

Sochy sme už spomínali ako potenciál, ale niektoré z nich naozaj nie sú vhodné k ďalšiemu použitiu, pretože nemajú svoju výpovednú a kultúrnu hodnotu.

11

V blízkosti „parku“ je chodník obklopený lavičkami, ale ako môžeme vidieť na fotografii, sú dosť nebezpečným spôsobom podložené do výšky, čo neláka študentov odpočívať na takýchto lavičkách.

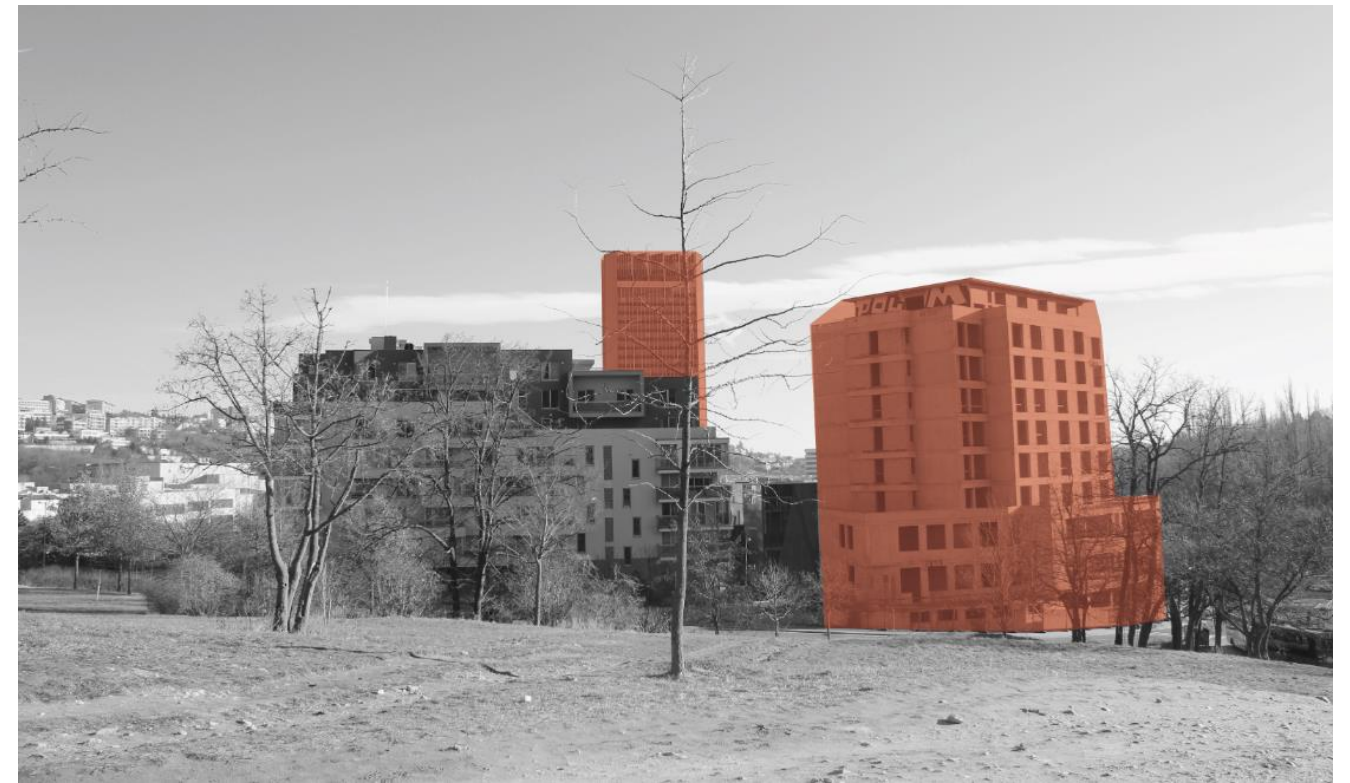
12

V území celého areálu absentují komunikácie pre peších a aj cyklotrasy. Taktiež technický stav komunikácií je veľmi zanedbaný a nebezpečný.

13

Na týchto fotografiách sa pozeráme na panorámu z hornej časti areálu, ale ako môžeme postrehnúť nepríjemňujú nám ju dva brownfieldy, a to už spomínaný objekt chátrajúcej, nikdy nedokončenej budovy, ale aj prázdna budova STV.

14

Za bránami týchto turniketov sa nachádzajú jedálne pre študentov a taktiež ubytovacie zariadenie. Jedálne sú však prístupné aj pre neubytovaných študentov, ale nie je tu o tom žiadna informácia a hlavne aj na základe pocitovej mapy študentov navštevujúcich toto územie môžeme zhodnotiť formu týchto turniketov ako nevhodnú, pretože človek tam radšej ani nejde pokiaľ nevie, čo sa tam nachádza, nakoľko vyzerajú ako do väznice a nie do študentského kampusu.

15

Potenciálnym územím ďalšieho rozvoja je aj parkovisko pred party klubom Unique, kde by sa dalo na základe inšpirácie z poľského mesta Gdansk vytvoriť kontajnerové mesto. Práve toto územie po vyčistení by mohlo byť vynikajúce pre umiestnenie mobilného kontajnera, kde by vznikla kaviareň, snack bar, cukráreň, študovňa (interiér / exteriér), jednoduché formy ihrísk nakreslených len na zemi a pod.

16

Táto fotografia evokuje potenciál skĺbiť dve služby pre študentov (na základe inšpirácie z knihy Pop-Up City). V súčasnosti je tu kontajner s práčkami, čo je síce inovatívne riešenie mobilných zariadení, ale vhodné by bolo vytvoriť napr. exteriérovú terasu klubu s tým, že sa prepojí aj s kontajnerovým mestom a jeho kaviarňou, a kým sa študentom operie oblečenie, tak si vedľa posedia pri káve, stretnú sa s kamarátmi alebo učia sa.

17

V území úplne absentuje bezbariérové riešenie pre znevýhodnené skupiny návštevníkov / študentov.

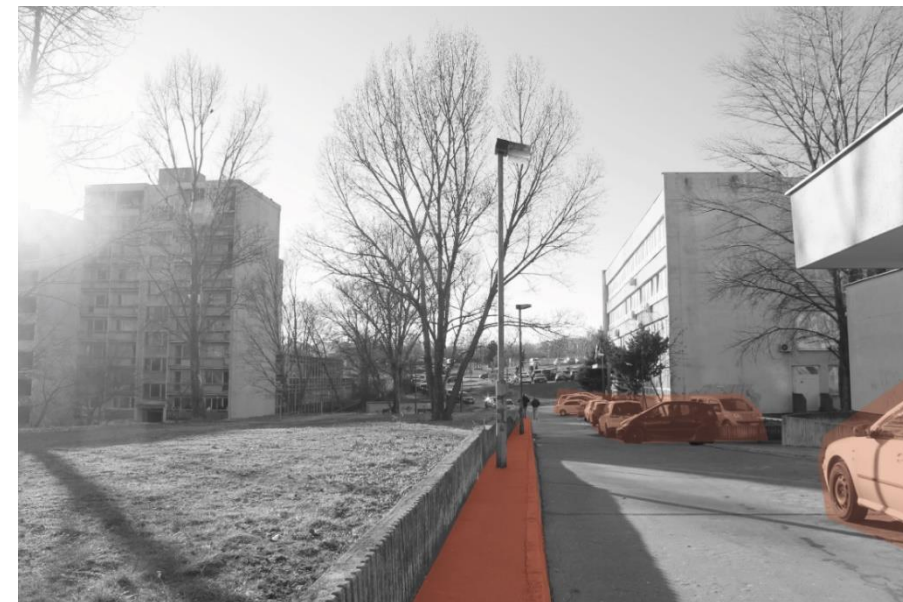
18

Smetné nádoby pre všetky objekty v území sú v prvom rade v nedostatočnej kapacite, a v druhom rade umiestnenie na okraji cestnej komunikácie tiež nie je vyhovujúce.

20

Chodník so šírkou cca 50 cm a na ňom situované ešte aj verejné osvetlenie nie je bezpečným riešením komunikácie pre peších.

19

Ďalší z objektov určených na študentské party a posedenie, ale odporúčali by sme lepší marketing namiesto nie príliš lákavej reklamy na objekte.

21

Ďalší z objektov s fasádou nezodpovedajúcou študentskému campusu.

22

Problémom je aj veľmi zlý technický stav exteriérových športovísk v území – na fotografii napr. v minulosti aktívne využívaný tenisový kurt, ale žiaľ, odkedy sa odsťahoval tenisový tréner, tak sa o ihrisko nikto nestará. Rovnako aj druhá fotografia znázorňuje zanedbané volejbalové a basketbalové ihrisko.

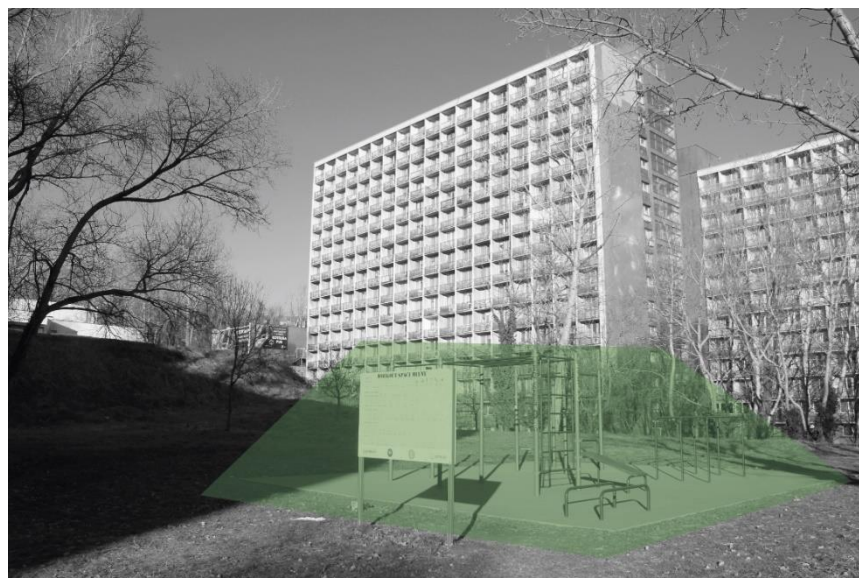
23

Potenciálom tohto územia v nadväznosti na identifikovaný problém je prinavrátenie športových aktivít do študentského campusu v spolupráci napr. s Fakultou telesnej výchovy a športu UK. Potenciálom je aj participácia študentov krajinárstva fakulty situovanej priamo v campuse – s tým cieľom, že o zeleň v území by sa starali aj oni.

24

K plánovaným športoviskám by sa pripojilo aj v súčasnosti nové workoutové ihrisko.

25

Chodník smerujúci k „parku“ síce dostal zábradlie, ale akosi sa zabudlo na prístupový chodník k ihriskám, ktorý tým pádom nikam nevedie a nie je možný prechod k ihriskám.

26

Zarastené zanedbané územie, ktoré vzbudzuje pocit nebezpečia.

27

Práve toto v súčasnosti zanedbané územie by mohlo byť po vyčistení vynikajúce miesto pre situovanie komunitnej záhrady.

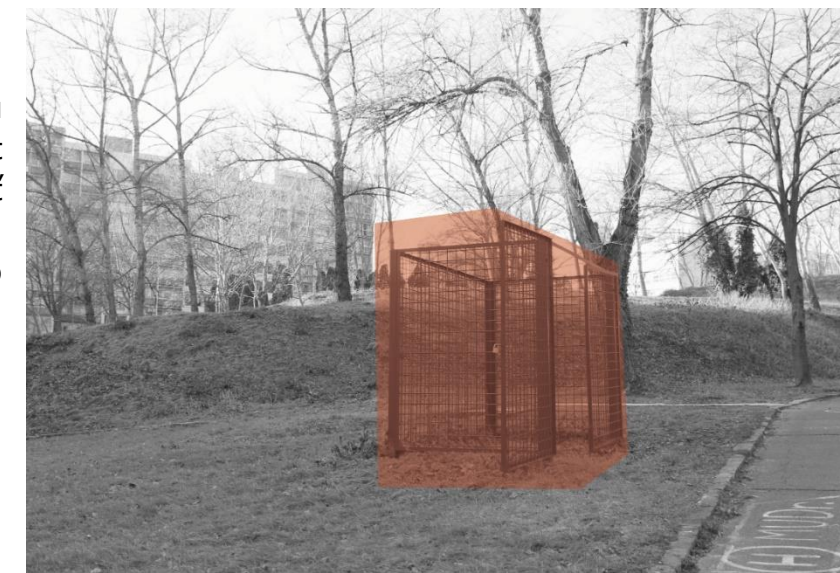
28

Konštrukciu, ktorá je v súčasnosti občas využívaná na podujatia spojené s grilovaním, sa odporúča asanovať a nadviazať na rozvojovú stratégiu – komunitné priestory pre študentov.

30

Neidentifikovateľné zariadenie, ktoré sa odporúča asanovať a nadviazať na rozvojovú stratégiu – práve tento objekt veľmi znižuje bezpečnosť v území, nakoľko nikto nevie, k čomu má slúžiť a vyzerá ako klieťka.

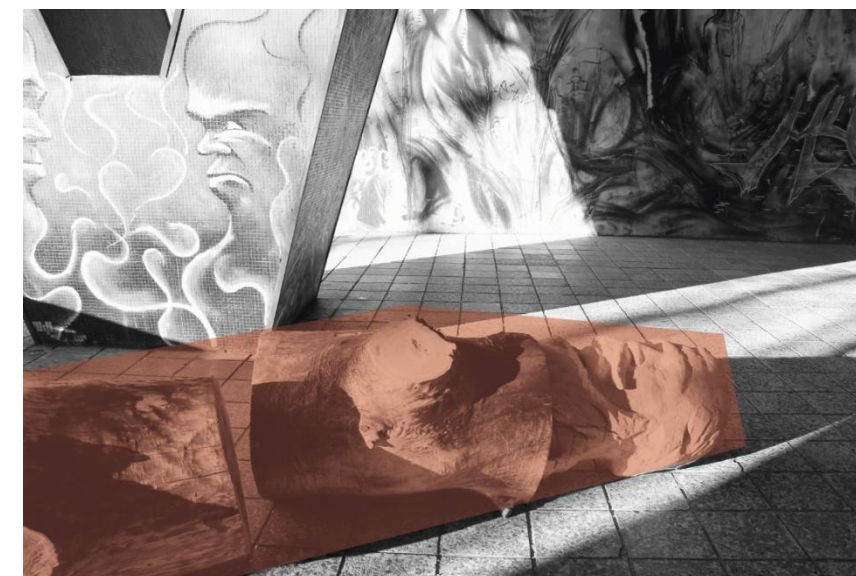
29

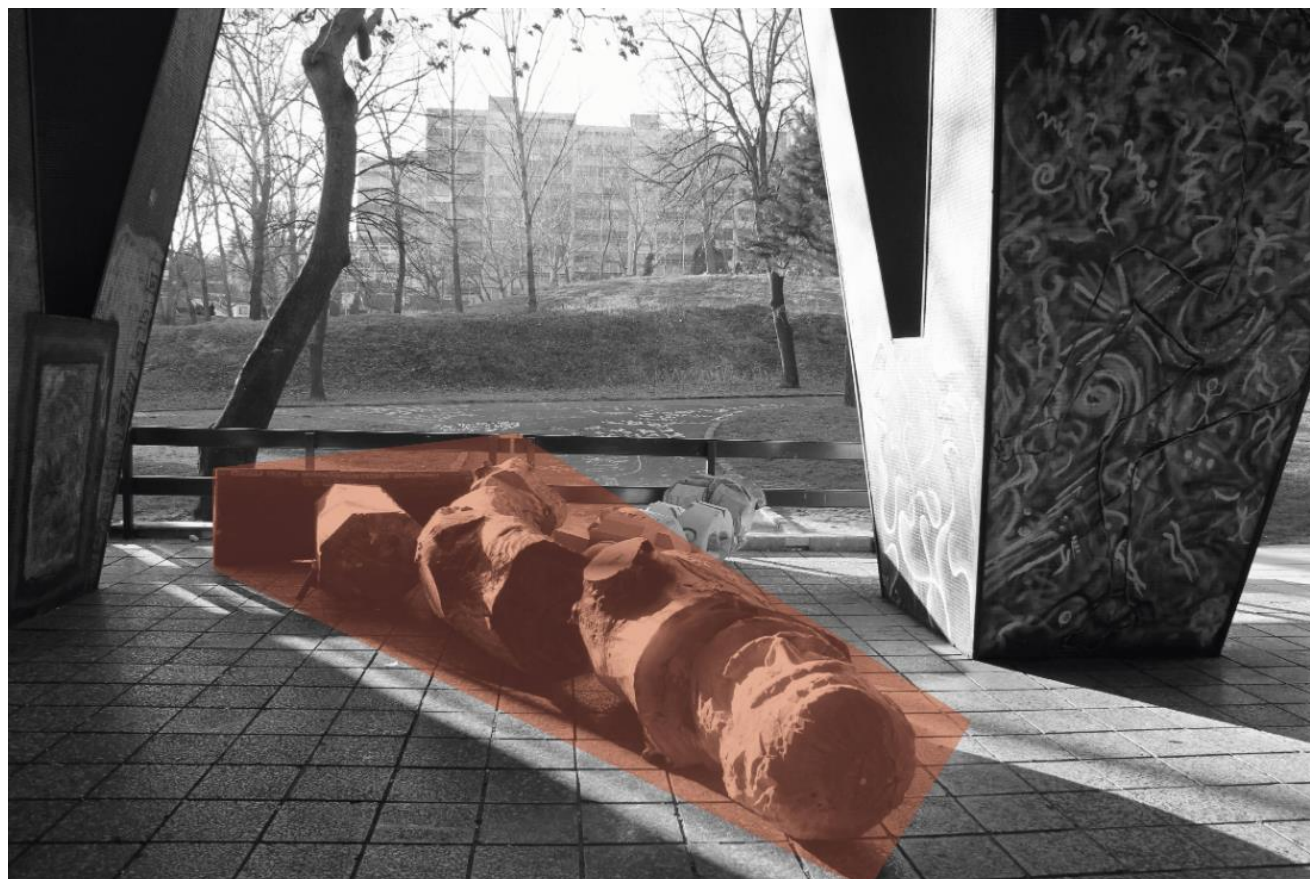
Potenciálom je aj pomerne nový centrálny park študentského mesta, ale je nevyhnutné v ňom zvýšiť množstvo mobiliáru a taktiež ho pre študentov zútulniť a prispôbiť zariadenie ich požiadavkám.

31

Socha Ľudovíta Štúra je len tak voľne pohodená pod ubytovacím zariadením. Vzbudzuje to znehodnotenie identity. Preto odporúčame následne zreštaurovať sochu a nájsť plnohodnotné umiestnenie v centre Štúrovho campusu.

32

Otvorený priestor pod ubytovacím zariadením „Šturák“ je veľmi zaujímavý. Odporúčame tu vytvoriť menší amfiteáter – teda na zadnom priečelí by bolo premietacie plátno, s tým že aktuálny program by bol vypísaný vždy v aplikácii a študenti by tu mohli spolu tráviť čas. Bočné steny tohto priestoru by sa mali dať zakryť fóliou v prípade zlých poveternostných podmienok. „Véčkové stĺpy“ by mohli slúžiť aj ako galéria – priestor pre exteriérové ateliéry, s tým, že každý by tam mal svoje plátno a následne by sa tu dali uskutočniť aj koncerty, výstavy a iné podujatia. Tento cieľ radíme k dlhodobým a finančne náročnejším.

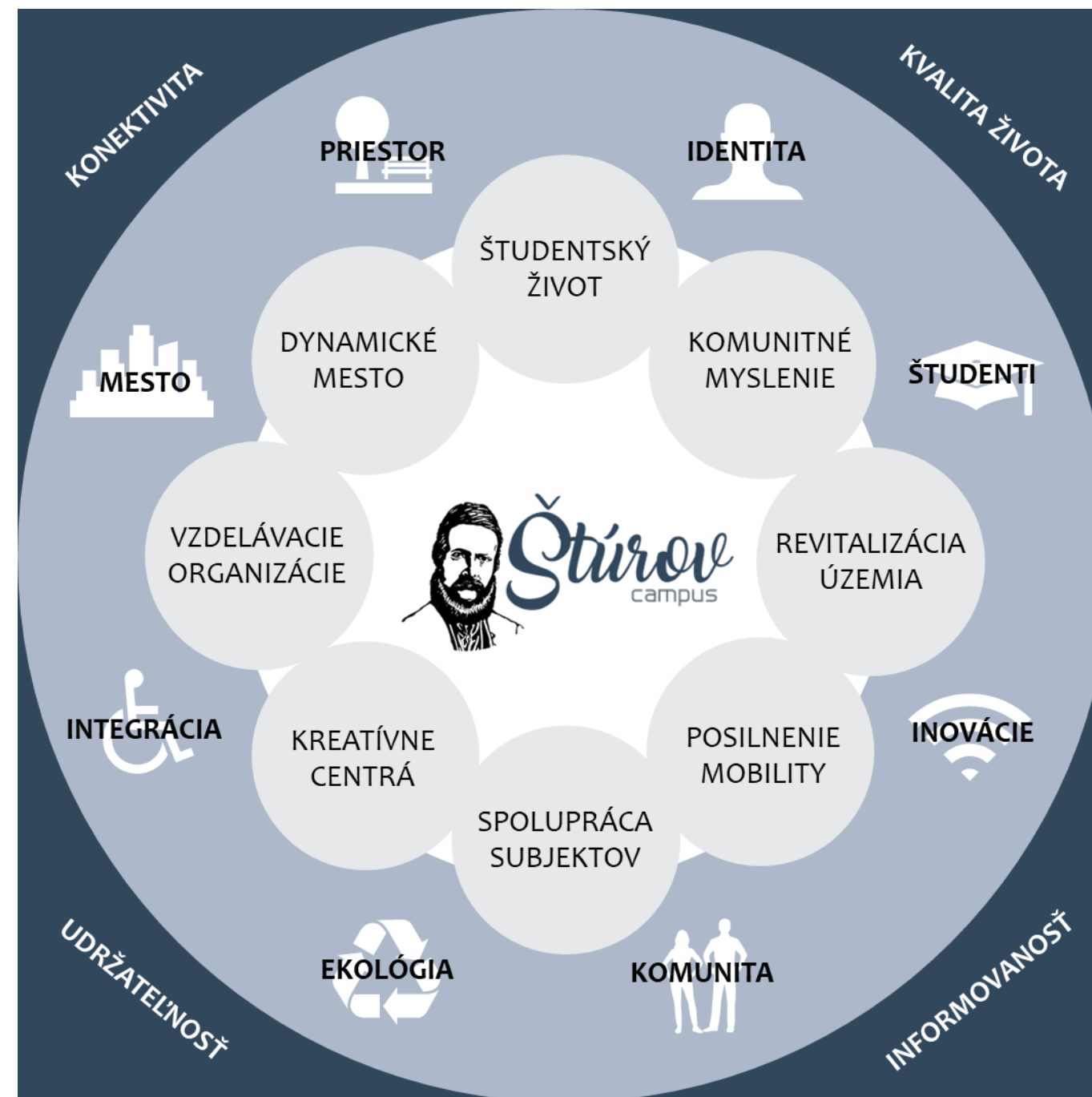
33

Táto fotografia je priamym znázornením potenciálu zmeny fasády z nič nehovoriacej reklamy na maľbu Ľudovíta Štúra, čím by sa určil dominantný prvok územia a zároveň aj nositeľ identity Štúrovho campusu. V spojení s odporúčaným vznikom malého amfiteátru pod týmto objektom, by sa vytvoril zaujímavý komunitný priestor v centre riešeného územia.

02.06 PRINCÍPY KONCEPTU

Obr. č. 6: Funkčné a prevádzkové zásady navrhovaného konceptu generelu riešeného územia

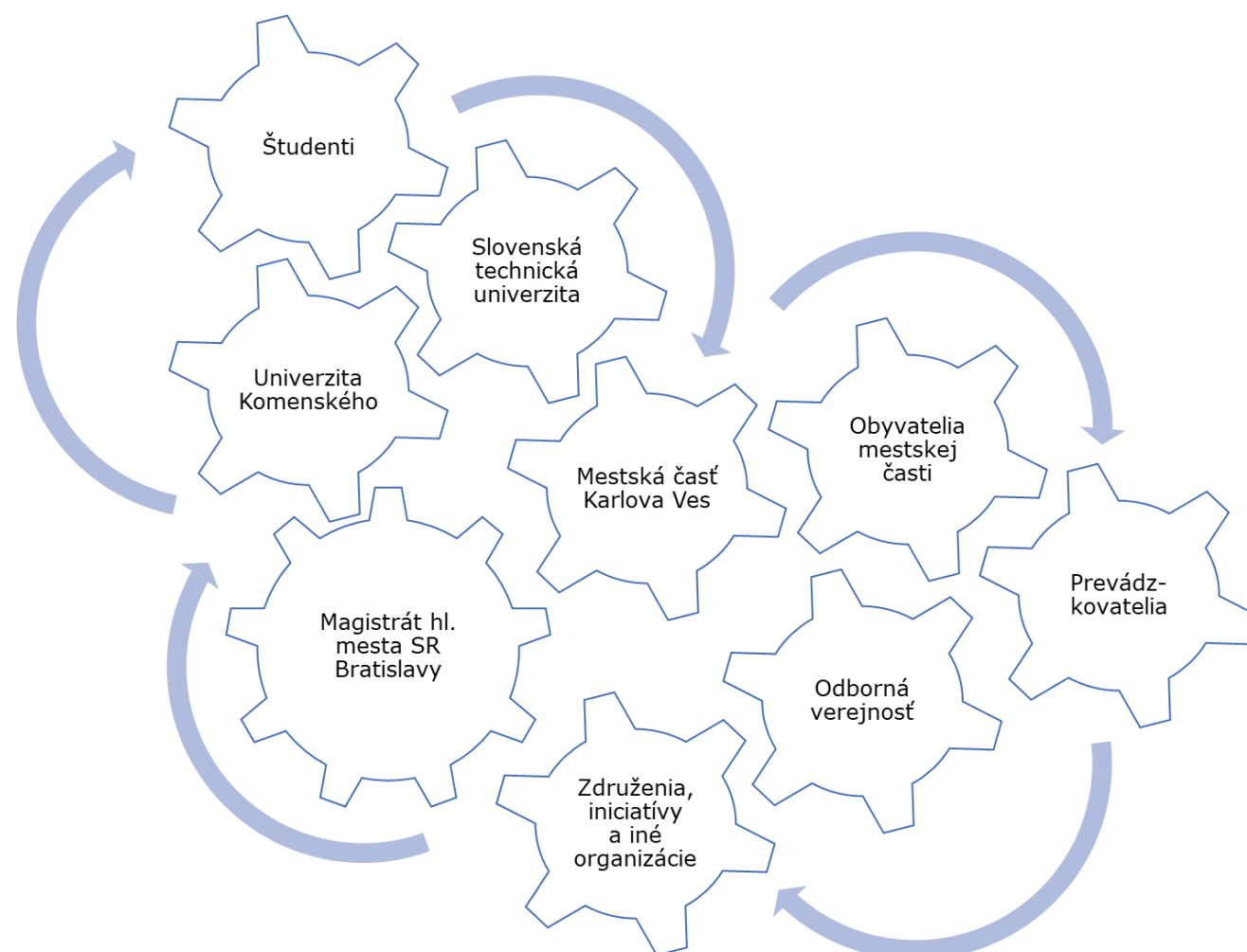
Zdroj: (autorské spracovanie, 2019)

Všetky uvedené predchádzajúce fotografie sú autorskou fotodokumentáciou a autorským spracovaním analýz.

02.07 KLÚČOVÉ ZÁUJMOVÉ SKUPINY ÚZEMIA

Do verejného priestoru, ktorý je predmetom zadania projektu vstupujú nasledovné skupiny (viď obr. č. 7):

Obr. č. 7: Identifikovaní stakeholderi

Zdroj: (autorské spracovanie, 2019)

Magistrát hlavného mesta SR Bratislavy

Nakoľko iniciačné opatrenia sa navrhujú predovšetkým na pozemkoch univerzít, tak mesto s nimi musí uzatvoriť dohodu o spolupráci, aby sa mohli jednotlivé opatrenia v území aplikovať. Preto práve magistrát je jedným z kľúčových stakeholderov, ktorý rozhoduje o ďalšom smerovaní rozvoja riešeného územia.

Mestská časť Karlova Ves

Územie Mlynskej doliny, v ktorom je riešené územie študentského kampusu situované spadá pod mestskú časť Karlova Ves. Z tohto dôvodu pri návrhoch a pripomienkovaní nesmieme z participačného procesu vylúčiť ani túto záujmovú skupinu, nakoľko ide o jedného z kľúčových aktérov pri návrhu.

Univerzity

Vychádzajúc zo spracovaných analýz, v bezprostrednej blízkosti areálu sa nachádzajú 2 univerzity (Univerzita Komenského a Slovenská technická univerzita) so svojimi 4 fakultami s rôznym študijným zameraním. Nakoľko tieto univerzity spravujú aj študentské domovy, tak majú právo vyjadriť sa k navrhovaným intervenciám v území. Čo sa týka aj iného zapojenia univerzít, navrhujeme, aby študenti jednotlivých fakúlt participovali na jednotlivých intervenciách, napr. pri tvorbe mobilnej aplikácie, pri starostlivosti o zelené plochy, komunitnú záhradu a pod..

Študenti

Najväčšiu skupinu stakeholderov na území tvoria študenti. Celková kapacita internátov študentského mesta je takmer 10 000 lôžok. V bezprostrednom okolí sa nachádzajú 4 univerzitné fakulty. Celkový počet študentov prihlásených na denné štúdium je aktuálne 5 560 študentov. Medzi ubytovaných študentov patria aj študenti zo zahraničia, preto je potrebné do koncepcie zahrnúť aj multilingválne riešenia. Práve študenti veľkou mierou rozhodujú na základe verejných prerokovaní a iných metód participácie o ďalšom možnom smerovaní rozvoja riešeného územia.

Združenia, iniciatívy a iné organizácie

V rámci spolupráce, projektová idea zaujala viaceré organizácie, a to konkrétne Univerzitný technologický inkubátor STU, ktorého vedúca by mala záujem nielen o presťahovanie inkubátora do priestorov STU v Mlynskej doline, čím by sa zvýšila inovačná činnosť, ale prejavuje záujem aj pri budovaní komunity, práve organizovaním rôznorodých študentských prednášok a podujatí. Ďalšou organizáciou so záujmom o zapojenie sa do rozvoja Mlynskej doliny je MO Živena, s cieľom participácie na tvorbe komunitného priestoru pre študentov.

Odborná verejnosť

Pri posudzovaní jednotlivých navrhovaných opatrení a pilotných projektov je nevyhnutné, aby do procesu participácie v území bola zahrnutá aj odborná verejnosť, t. j. urbanisti, architekti, pamiatkari, dopravní aj stavební inžinieri, krajinári a pod.. Bez pripomienok od špecialistov nie je možné posúdiť vplyv návrhov na riešené územie.

Obyvatelia mestskej časti

V bezprostrednej blízkosti areálu sa nachádza obytný súbor „Cubicon Gardens“ s celkovou kapacitou 145 bytov. Keďže ide o nový projekt bytového komplexu, jeho obyvatelia tvoria prevažne mladé rodiny. Štúrov campus je tým pádom otvorené aj tejto komunitě, ktorá má právo vyjadriť svoj názor k ďalšiemu smerovaniu rozvoja. Samozrejme do participačného procesu sú zahrnutí aj ostatní rezidenti mestskej časti.

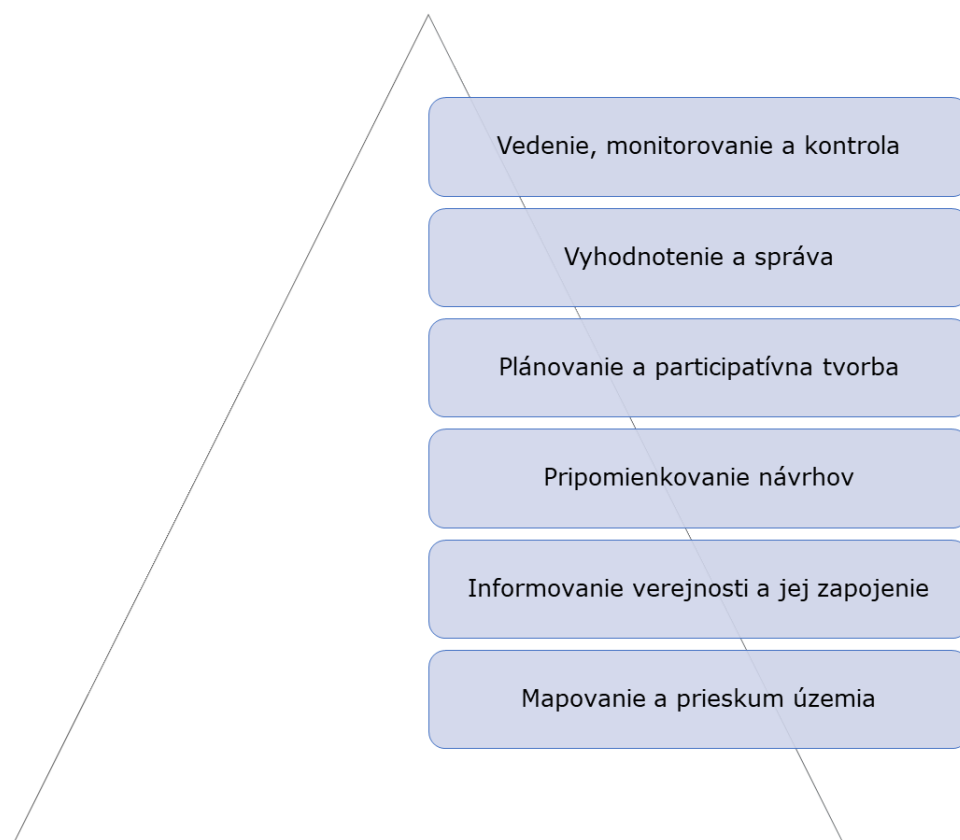
Prevádzkovatelia

Podstatnou komunitou nachádzajúcou sa v priestore sú aj prevádzkovatelia stánkov koncentrovaných predovšetkým pri zastávke mestskej hromadnej dopravy, ale aj prevádzkovatelia iných prevádzok situovaných v území.

02.08 METODICKÝ RÁMEC PRE PARTICIPAČNÝ PROCES S DÔRAZOM NA IDENTIFIKOVANÝCH STAKEHOLDEROV

Participačný proces v riešenom území Mlynskej doliny – v rámci študentského campusu – je nevyhnutným krokom k správne definovaniu finálnej rozvojovej stratégie tohto územia, nakoľko sa tu združuje niekoľko záujmových skupín, t. j. lokálnych stakeholderov s rôznymi záujmami a požiadavkami na budúce územie, ktorí sú definovaní v kapitole 02.07 tohto dokumentu. Práve aktívna participatívna tvorba je kľúčom k tomu, aby sa verejnosť zapojila do formulovania plánov, koncepcií a stratégií, ako aj do rozhodovania o verejných zdrojoch, ktoré budú použité na pretvorenie územia, ktoré má veľký dopad na rôzne špecifické skupiny obyvateľov. K správne definovaniu metodického rámca participatívneho procesu pre riešené územie je dôležité definovať jednotlivé úrovne participácie (viď obr. č. 8).

Obr. č. 8: Úrovne participácie

Zdroj: (autorské spracovanie, 2019)

Veľmi dôležitým krokom k definovaniu metodického rámca pre participatívny proces bolo zanalyzovať na základe Mapového klienta ZBGIS, t. j. na základe Katastra nehnuteľností, vlastníkov jednotlivých pozemkov riešeného územia. Výsledkom tejto analýzy je fakt, že prevažná väčšina pozemkov v areáli študentského campusu patrí Univerzite Komenského, malá časť Slovenskej technickej univerzite, ako aj hlavnému mestu SR Bratislave. Z tohto vyplýva, že k tomu, aby sa v danom území mohli aplikovať navrhované intervencie, je dôležitá dohoda medzi mestom a univerzitami. Pri vzájomnej dohode by nemalo byť

najpodstatnejšie to, ako budú finálne intervencie vyzeráť priamo v území (nakoľko to záleží na participácii najmä študentov), ale podstatné je určiť presné pravidlá a strategický rámec ďalšieho rozvoja, pretože nejde tu o zisk, ale o novú víziu mesta, ktoré má využiť svoj potenciál a stať sa tak aj hlavným mestom študentov na území Slovenskej republiky s hlavným zámerom vytvorenia samostatného organizovaného prostredia pre spoločný život komunity aktívnych a kreatívnych ľudí. Najpodstatnejšiu časť teda samozrejme predstavujú študenti, ktorí v areáli bývajú, ale aj tí, ktorí sem prichádzajú za vzdelaním. Práve študenti ako lokálni stakeholderi veľkým vplyvom ovplyvňujú ďalší zámer rozvoja územia študentského mesta. Je dôležité, aby sa zapojili do verejných prerokovaní, verejných diskusií a iných podujatí participatívneho procesu, pretože práve oni sú tí, ktorí navrhnuté a realizované intervencie budú priamo využívať. Ak sa budeme pri participácii držať hesla: „Tvor si svoj campus“, tak máme veľkú šancu na pretvorenie mesta Bratislava na Mesto so študentami a pre študentov, pretože oni sú hlavným aktérom tohto zámeru. Ostatní identifikovaní stakeholderi sú bližšie analyzovaní v kapitole 02.07 tohto dokumentu, resp. viď obr. č. 7.

Hlavným cieľom participatívneho procesu je začleniť laickú aj odbornú verejnosť do procesu plánovania riešeného územia a dospieť tak ku konsenzu zainteresovaných skupín, ktoré dané územie majú za cieľ využívať s cieľom plánovania aj pre budúce generácie, čo zabezpečuje udržateľnosť navrhovanej stratégie rozvoja. Je dôležité poradiť sa so študentmi, s vedením univerzít, ale aj s rezidentmi mestskej časti, Magistrátom hlavného mesta, s externými záujmovými skupinami, odbornou verejnosťou, ale aj s prevádzkovateľmi jednotlivých prevádzok v riešenom území a pod.. Je potrebné spoločne definovať čo bolo v minulosti a čo je v súčasnosti v riešenom území najvhodnejšie, čo by sa malo obnoviť, čo asanovať, čo podporiť a čo na novo zabezpečiť tak, aby vzniklo z územia plnohodnotné medzinárodne porovnateľné študentské mesto, ktoré spĺňa všetky predpoklady k tomu, aby tu študenti mohli žiť 24 hodín 7 dní v týždni.

Jedným z najdôležitejších krokov spracovania návrhu konceptu pre mesto Bratislava naplňujúcu víziu dynamického študentského mesta využívajúceho potenciál vzdelávacích a kreatívnych inštitúcií na území Mlynskej doliny bol práve terénny prieskum ako prvý krok metodického rámca participatívneho procesu. Spracovali sme podrobné analýzy problémov a potenciálov tohto územia (viď kapitola 02.05 tohto dokumentu), z ktorých vyplýva, že nestačí naplniť iba krátkodobé ciele definované v rozvojovej stratégii, ale postupne zrekonštruovať a revitalizovať územie študentského mesta, aby sa zvyšovala kvalita života študentov v Bratislave.

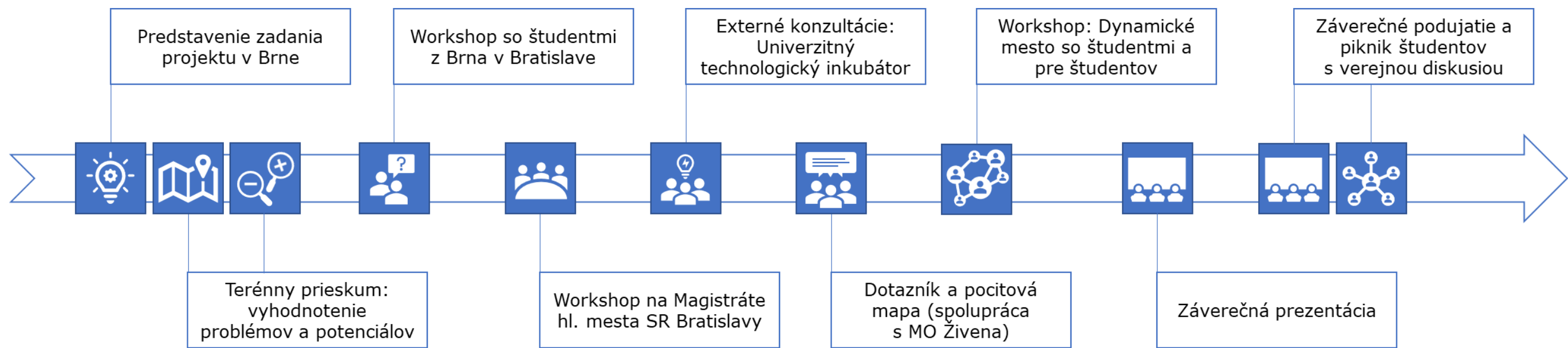
V rámci Návrhu konceptu Bratislavy ako dynamického študentského mesta využívajúceho potenciál vzdelávacích a kreatívnych inštitúcií na území mesta bol spracovaný aj dotazníkový prieskum na základe spolupráce s Miestnym odborom Živena, ktorého zámer aj výsledky a záver sú bližšie popísané v nasledujúcej kapitole 02.09 tohto dokumentu. Druhým spracovaným krokom je vytvorená pocitová mapa študentov v areáli Mlynskej doliny, ktorá je bližšie popísaná v kapitole 02.10 tohto dokumentu.

Klíčom k úspešnej a efektívnej participácii verejnosti pri pretváraní študentského campusu v Mlynskej doline sú vhodne zvolené a správne aplikované nástroje a metódy participácie, resp. správne navrhnutý metodický rámec pre participačný proces s dôrazom na identifikovaných stakeholderov (viď obr. č. 9, 10). Celý proces participácie by mal byť priebežne dokumentovaný formou fotodokumentácie a komunikovaný prostredníctvom mestských médií, webovej stránky, sociálnych sietí, informatívnymi správami do e-mailov a podobne. Podnety a nápady získané v participačnom procese tohto Návrhu konceptu sa navrhuje následne po prerokovaní odborne vyhodnotiť, pripomienkovať (dotknutými orgánmi verejnej správy, ale aj verejnosťou – identifikovanými stakeholdermi) a zapracovať do podrobnej Urbanistickej štúdie ku konkrétnym intervenciám, resp. pilotným projektom. Na záver je potrebné prerokovať zámery Mestským zastupiteľstvom.

Záverly správne definovaného participačného procesu:

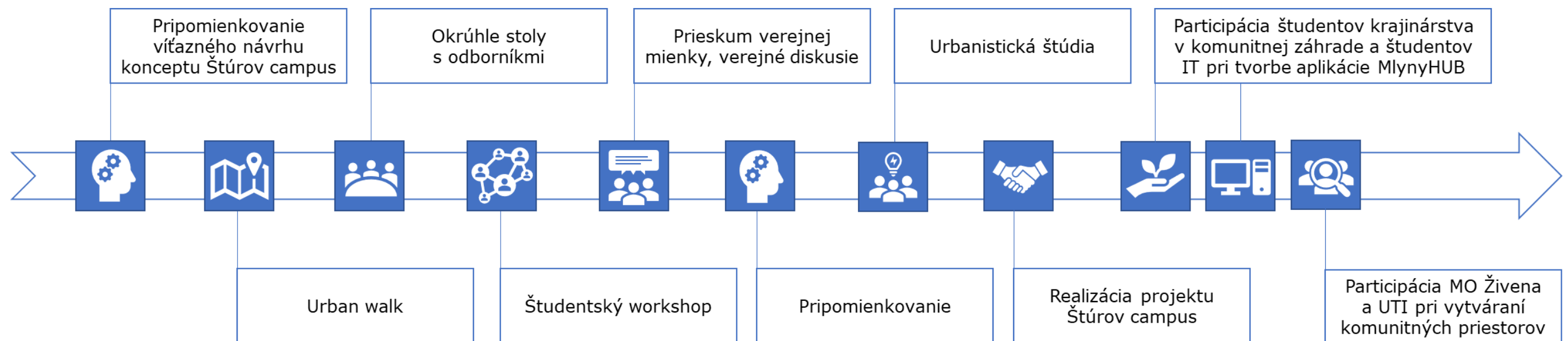
Definovanie vyššie uvedeného metodického rámca pre participačný proces v území študentského mesta „Štúrov campus“ – rekonštrukcia a revitalizácia územia študentského mestečka na campus v pravom slova zmysle so zapojením odbornej i laickej verejnosti, tvorí východisko nielen pre možnosť prinavrátania trvanlivej a zaujímavej architektúry, ale najmä vzniku a obnovy sociálnej, kultúrnej a ekologickej identity územia, ale aj samotného mesta Bratislava. Proces participácie umožňuje zodpovedať aj otázky, ktoré nie je jednoduché vyriešiť klasickými prostriedkami a nástrojmi plánovania mesta, pretože pri zapojení záujmových skupín projekt začína byť riadený vizionárskym prístupom smerujúcim k hlavnej myšlienke vypovedanej v zadaní projektu, a to Bratislava ako dynamické mesto so študentmi a pre študentov – hl. mesto vzdelávania.

Obr. č. 9: Metodický rámec pre participačný proces pri vypracovávaní súťaže MUNISS

Obr. č. 10: Metodický rámec pre participačný proces po záverečnej prezentácii navrhovaného konceptu študentského campusu

Zdroj: (autorské spracovanie, 2019)

02.09 DOTAZNÍKOVÝ PRIESKUM NA ZÁKLADE SPOLUPRÁCE S MO ŽIVENA

V rámci plánovania iniciačných opatrení bol vytvorený dotazník na tému „Hľadá sa komunitný priestor pre mladú a strednú generáciu“, ktorého počet respondentov nebol kvantitatívne ohraničený. Miestny odbor Živena v zastúpení predsedníčky Aleny Bučekovej v Bratislave sa venuje otázkam komunitného priestoru pre mladých, kde trávia – resp. môžu tráviť svoj voľný čas. V spolupráci s dobrovoľníčkou Bc. Veronikou Pavličkovou, študentkou Katedry kulturológie UK a s Miestnym odborom Živena bol dotazník zasielaný jednotlivým fakultám UK a STU, sídlacích v hlavnom meste SR Bratislavy. Hlavným cieľom tohto dotazníka bolo poukázať na výrazný medzník v živote študentov, a to miesto na ich stretávanie sa v priestore napr. komunitného centra alebo klubovne, ale taktiež vytvorenie podmienok pre komunitný priestor určený na stretávanie sa ľudí mladej a strednej generácie v nekomerčných priestoroch. Vnímame, že Bratislava nemá momentálne komunitný priestor alebo klubovňu, kde by sa mohli ľudia stretnúť, zatiaľ čo v iných mestách alebo obciach na Slovensku je to samozrejmosťou.

Z vyhodnotenia získaných informácií môžeme potvrdiť, že dotazník kompletne vyplnilo 128 študentov – respondentov.

Z prvej otázky vyplýva, že dotazník vyplňali hlavne študentky (108 študentiek – 84,4 % – zatiaľ čo študentov bolo 10 – 15,6 %) s priemerným vekom 21-23 rokov (49,2 %), ale aj ostatné vekové kategórie 18 – 20 rokov (25,8 %), 24 – 26 rokov (18,8 %), 27 a viac rokov (6,3 %). Uvedení študenti boli hlavne študentmi 1. stupňa štúdia – bakalárskeho stupňa, kde respondentov tvorilo 77 študentov (60,2 %), z 2. stupňa – magisterského stupňa štúdia odpovedalo 49 respondentov (38,3 %) a z 3. stupňa – doktorandského stupňa štúdia odpovedali 2 respondenti (1,6 %).

K otázke ohľadom bývania sa vyjadrili respondenti percentuálne veľmi podobne, pričom väčšina žije na internátoch – 52 študentov (40,6 %), 48 študentov žije u rodičov (37,5 %) a zvyšných 28 študentov v prenajatom byte (21,9 %). Najčastejšou odpoveďou na otázku: v ktorom študentskom domove respondent býva – bol internát Ľudovíta Štúra „Šturák“ v Mlynskej doline.

Vzhľadom na stretávanie sa s ostatnými študentmi vníma absenciu komunitného priestoru 56 študentov (44,1 %), klubovne 43 študentov (33,9 %), a iných spoločenských priestorov 41 študentov (32,3 %) – kde sa vyskytli častokrát aj nasledovné odpovede:

- „V letnom období by sa mohol vytvoriť priestor na letné kino na internátoch.“
- „Chýba nám študovňa otvorená 24/7.“
- „Športovisko, či vytvorenie priestoru v rámci univerzity.“
- „Nefajčiarsky priestor, kde by sa spájali študenti z rôznych odborov.“
- „Nechýba nám nič, keď sa chceme stretnúť, stretneme sa na izbách, v škole, či kaviarňach.“

Väčšina študentov, až 55,5 % sa vyjadrilo, že im chýba priestor na stretávanie sa v priestore bez podmienky konzumu (71 respondentov, odpoveď NIE 25 % študentov, NEVIEM 16,4 % študentov a INÉ 3,9 %). Pri otázke, či študenti poznajú priestor v rámci internátov, ktorý je nevyužitý, sme dostali výrazné odpovede ako „nie a neviem“.

Približne 108 študentov (84,4 %) sa vyjadrilo, že by im vytvorenie komunitného priestoru neprekážalo, 10 študentom by takýto priestor prekážal (7,8 %) a 11 študentov (8,6 %) vyjadrilo svoje názory nasledovne:

- „Veľmi by to potešilo, boli by sme radi za taký priestor.“
- „Bolo by to výborné miesto a určite plánujete pre viac generácií.“
- „Neviem, keďže daný priestor nie je.“
- „Ak by takýto potenciálny priestor existoval, nevidím dôvod, aby sa nevyužil, ak by boli ľudia samozrejme ohľaduplní.“
- „Keby bol priestor zdieľaný s deťmi, vadilo by mi to, ale ak by bol pre študentov, kde by sa dalo učiť, pokecať so spolužiakmi, bolo by to fajn.“

Pri otázke predstavy komunitného centra sa respondentom spájali názory ako napr.:

- „Informácie o štúdiu, voľnočasových aktivitách, či záujmových aktivitách (priestor na sebarealizáciu).“
- „Častejšie organizovanie podujatí tak, aby boli príťažlivou formou pre študentov. Tým by sa stretávalo viac ľudí na jednom mieste. Využili by voľný čas aj medzi prednáškami. Mohli by sa tam konať výstavy umeleckých prác.“
- „Párkrát za týždeň by sa tam mohli usporiadať nejaké študentské aktivity, študent by sa tam mohol napr. podeliť o svoje vedomosti, skúsenosti, mohli by sa tam vytvárať veci pre charitu a podobne.“

Predstave komunitného centra dominovala odpoveď – priestor na voľné stretávanie sa (111 študentov – 86,7 %), organizovanie besied s pozvanými / navrhovanými hosťami (58 študentov – 45,3 %), prezentovanie svojich záujmových aktivít – literatúra, hudba, umenie a iné (46 študentov – 35,9 %), niečo podobné ako čítareň u Červeného raka (32 študentov – 25%), iná (8 študentov – 6,3 %):

- učenie sa spolu, hranie spoločenských hier, ľahšie športové aktivity, konzumácia aj vlastného jedla, spoločné pozeranie filmov (nejaké napr. premietanie), hľadanie si práce, rozširovanie obzorov, multifunkčná miestnosť v rámci kultúry, stretnutia študijných skupiniek, hudba, káva, čaj a rôzne iné spoločenské aktivity.

V rámci Bratislavy študenti nepoznajú priestor na voľné stretávanie sa okrem školy alebo exteriéru / interiéru internátov, resp. komerčné kaviarne, nábrežie a pod.. Poslednou otázkou bolo, či by bol daný priestor prínosný, kde väčšina – 78 študentov (60,9 %) odpovedalo „určite áno“ a ostatné zastúpenie bolo (skôr áno – 41 študentov / 32 %, neviem – 9 študentov / 7 %).

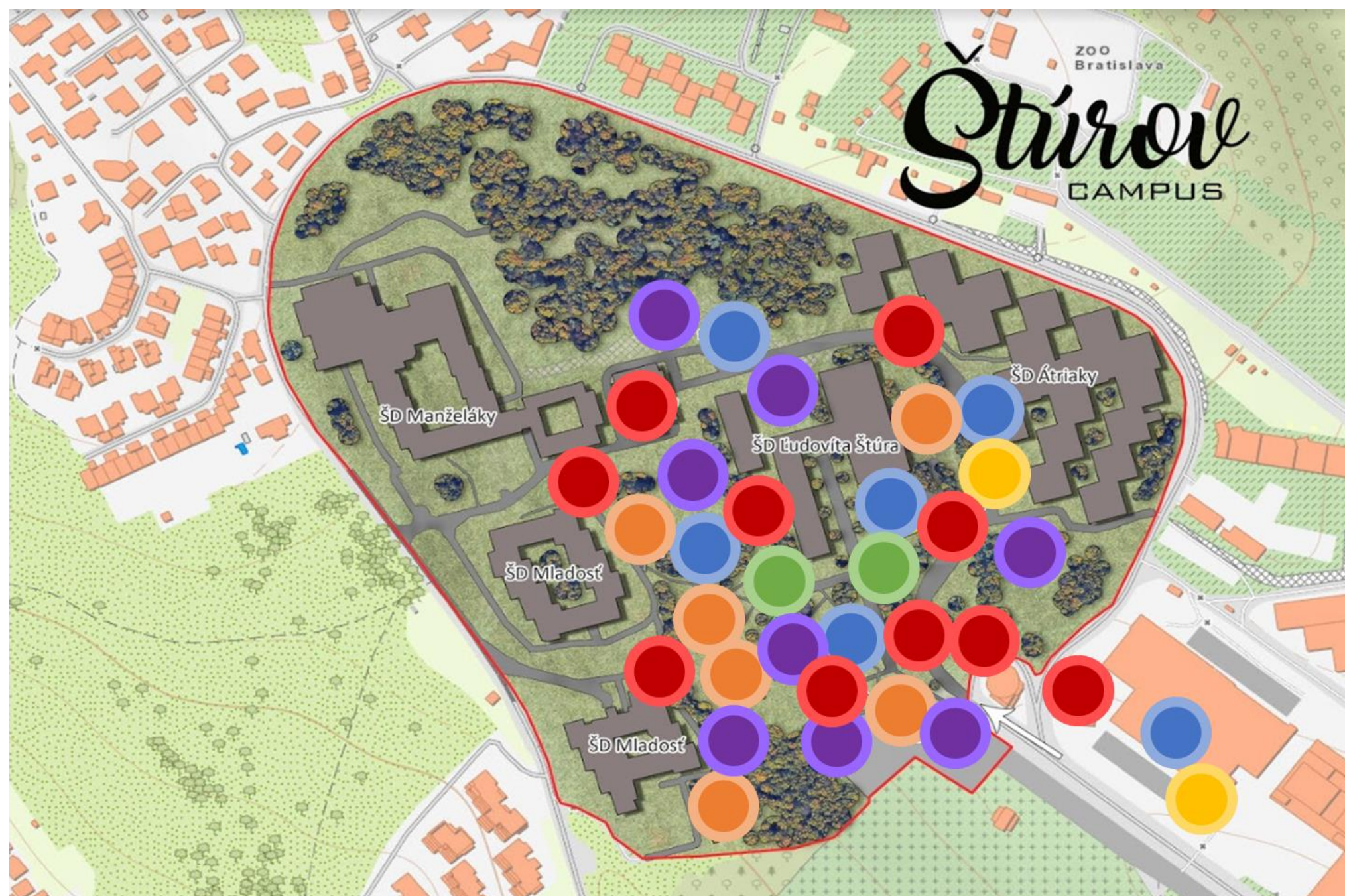
Zo získaných informácií môžeme vyvodit' nasledovné závery: študenti vnímajú absenciu komunitného priestoru a boli by radi za jeho vytvorenie spolu so zdieľaním aj s inými vekovými kategóriami, ideálne niekde v blízkosti internátov alebo univerzity. Daný priestor by vnímali ako kultúrno-vzdelávací medzník v ich živote, ktorý by zvýšil ich kvalitu života v meste a cítili by sa nielen komfortnejšie, ale študentmi v pravom slova zmysle – tak, ako môžu vidieť v zahraničných filmoch, kde sú exteriéri univerzít, ale aj internátov prispôsobené na stretávanie sa a spoznávanie nových ľudí – študenti sú jednou komunitou.

02.10 POCITOVÁ MAPA ŠTUDENTOV V ÚZEMÍ

Obr. č. 11: Zjednodušená ukážka pocitovej mapy študentov v riešenom území študentského mesta Mlynská dolina

Otázky pocitovej mapy

- Ktoré verejné priestory využívate na štúdium, šport a stretávanie sa?
- Ktoré verejné priestory vám nevyhovujú kvôli celkovému zanedbaniu?
- V ktorých miestach areálu vnímate dostatok kvalitnej a upravenej zelene?
- Kde vnímate nedostatok kvalitnej zelene, resp. jej nedostatočnú údržbu?
- V ktorých miestach sa cítite bezpečne (osvetlenie miest, dopravná bezpečnosť, a i.)?
- V ktorých miestach sa necítite bezpečne (doprava, osvetlenie miest, a i.)?

Zdroj: (autorské spracovanie, 2019)

Ďalším krokom v rámci participačného procesu vedúceho k plánovaniu iniciačných opatrení bolo spolu s dotazníkom vytvorenie pocitovej mapy, ktorej počet respondentov taktiež nebol kvantitatívne ohraničený. Z vyhodnotenia získaných informácií môžeme potvrdiť, že pocitovú mapu, tak ako aj dotazník, kompletne vyplnilo 128 študentov – respondentov.

Pocitová mapa je veľmi dobrým pomocníkom participačného procesu a plánovania, pretože odpovede na niekoľko jednoduchých otázok sú výbornou pomôckou pri urbanistických rozhodnutiach, ktoré ovplyvnia život v danom riešenom území. Hlavným cieľom predloženej pocitovej mapy bolo porovnať náš terénny prieskum v území (viď kapitola 02.05 Identifikovanie problémov a potenciálov územia – v rámci ktorého sme podrobne priamo do fotodokumentácie zanalyzovali naše vnemy) s pocitmi študentov, ktorý dané územie navštevujú takmer každodenne a tak ho vnímajú z inej perspektívy.

Nakoľko počet respondentov bol pomerne vysoký a identifikovaním miest – odpoveďami na otázky nešetrili, tak obr. č. 11 na str. 30 tohto dokumentu je zjednodušenou ukážkou pocitovej mapy študentov v riešenom území študentského mesta Mlynská dolina, kde sme vybrali odpovede s najväčšou zhodou, a tak sme jednotlivé miesta identifikovali prehľadne. Študentom sme položili 6 jednoduchých otázok, a to nasledovné:

1. Ktoré verejné priestory (vzhľadom na celkovú kvalitu priestoru) v území študentského areálu využívate na štúdium, šport a stretávanie sa s priateľmi?
2. Ktoré verejné priestory vám nevyhovujú kvôli celkovému zanedbaniu (napr. nevhodné povrchy, absencia mobiliáru – lavičky, odpadkové koše, stojany na bicykle, fontánky s pitnou vodou, iné funkcie a pod.)?
3. V ktorých miestach areálu vnímate dostatok kvalitnej a upravenej zelene?
4. Kde vnímate nedostatok kvalitnej zelene, resp. jej nedostatočnú údržbu?
5. V ktorých miestach sa cítite bezpečne (osvetlenie miest, dopravná bezpečnosť, športové aktivity a pod.)?
6. V ktorých miestach sa necítite bezpečne (osvetlenie miest, tmavé kúty, dopravná bezpečnosť, športové aktivity, a pod.)?

Zo získaných informácií môžeme vyvodiť nasledovné závery: najzávažnejším faktorom vyplývajúcim z pocitovej mapy študentov je ten, že sa na mnohých úsekoch riešeného územia necítia bezpečne – pripisujú to predovšetkým dopravnému zaťaženiu a neregulovaniu automobilovej dopravy a cyklistických, resp. peších ťahov. Bezpečnosť územia taktiež znižujú tmavé kúty a rôzne neidentifikovateľné objekty situované v území. Študenti tiež vnímajú nedostatok zelene, resp. jej nedostatočnú údržbu. Taktiež ak porovnáme otázky ohľadom verejných priestorov, tak prevažujú verejné priestory, ktoré študentom nevyhovujú a radi by mali v území priestor pre komunitné stretávanie a spoločné aktivity. Vyhodnotením pocitovej mapy sme dospeli k záveru, že podstatou riešeného územia je najmä zvýšiť kvalitu života v ňom.

02.11 VÝSLEDNÁ SLEDOVANÁ KVALITA ÚZEMIA

Hlavným cieľom projektu je vytvorenie študentsky atraktívneho prostredia, ktoré formou nízko-nákladových intervencií v krátkodobom časovom horizonte – 1-2 roky – priláka študentov aj počas dňa, t. j. vytvorí sa pocit campusu, ktorý neslúži len na prenocovanie, ale na aktívny život študentov s víziou budovania komunity. Prínosom projektu je najmä vytvorenie komunikačnej platformy študentov a ich interakcie s prostredím, v ktorom bývajú a študujú. Výslednú sledovanú kvalitu územia napĺňajú 4 hlavné piliere, a to:

KVALITA ŽIVOTA, INFORMOVANOSŤ, UDRŽATEĽNOSŤ, KONEKTIVITA

03 NÁVRH INICIALIZAČNÝCH OPATRENÍ

03.01 NÁVRH INICIALIZAČNÝCH OPATRENÍ

Hlavný cieľ projektu

Hlavným cieľom projektu je naplnenie vyššie uvedených (v kapitole 02.11) 4 hlavných pilierov, ktoré vychádzajú zo všeobecného navrhovaného konceptu generelu územia so zameraním sa na cieľ pre hlavné mesto SR Bratislavy, a to vytvoríť z nej dynamické mesto so študentmi a pre študentov.

Špecifické ciele projektu

Špecifické ciele boli rozdelené do dvoch skupín:

- krátkodobé (v priebehu 1 - 2 rokov)
 - premenovanie konečnej zastávky „Cintorín Slávičie údolie“ na „Štúrov campus“
 - identita územia (fasáda objektu, sochy, manuál územia vrátane jeho komunikačnej stratégie a identity)
 - informačný smart panel
 - aplikácia MlynyHUB
 - jednotné informačné / orientačné značenie (vlajky)
 - živé ihrisko
 - spolupráca so študentmi univerzitných fakúlt v riešenom území
- dlhodobé
 - kontajnerové mesto (komunitný priestor)
 - amfiteáter / pavilón (ateliéri)
 - komunitná záhrada
 - športoviská
 - bikesharing
 - kamerový systém – bezpečnosť
 - zastávka MHD
 - regulácia statickej a automobilovej dopravy v území

03.02 DETAIL RIEŠENIA JEDNOTLIVÝCH VYBRANÝCH OPATRENÍ V ÚZEMÍ VRÁTANE NÁVRHU RIEŠENIA VYBRANÝCH PILOTNÝCH PROJEKTOV V ÚZEMÍ

Obr. č. 12: Navrhovaný koncept riešeného územia „Štúrov campus“

Zdroj: (autorské spracovanie, 2019)

Obr. č. 13: Navrhovaný koncept bikesharingu v riešenom území

Zdroj: (autorské spracovanie, 2019)

Čoraz atraktívnejšou dopravnou alternatívou v meste je cyklistická doprava, predovšetkým u študentov. Práve preto sme sa snažili integrovať cyklistickú dopravu do územia doplnením cyklochodníkov v hlavných dopravných komunikáciách územia, v ktorých sme zároveň odčlenili osobnú automobilovú dopravu – študenti budú mať možnosť bezpečne využívať cyklistickú dopravu za pomoci spomínaných cyklochodníkov, ktoré budú vyúsťovať do bikesharingovej stanice situovanej pri vchode do campusu, na území parkoviska. Z bikesharingovej stanice budú mať možnosť zapožičať si bicykel pomocou aplikácie MlynyHUB. Z dôvodu možnosti využitia osobných bicyklov študentov sme trasevali cyklotrasy aj dovnútra územia s cieľom obslužnosti všetkých internátnych domov.

Koncept – „Štúrov campus“

V rámci konceptu sme za prioritu zobrali vytvorenie atraktívneho prostredia, ktoré zlepší život študentov za podmienky využívania nízko-nákladových krátkodobých intervencií. Počas tvorby konceptu sme brali do úvahy fakt, že riešené územie Mlynskej doliny si vyžaduje rozsiahlejšie rekonštrukcie, a tým pádom sa naše intervencie netýkali zmien, resp. rekonštrukcií v oblasti infraštruktúry ani revitalizácie jednotlivých objektov. Prínosom projektu je najmä vytvorenie komunikačnej platformy študentov a ich interakcie s prostredím, v ktorom bývajú a študujú, ako aj odstránenie vizuálneho smogu. Koncept sa odráža najmä od potrieb študentov a potenciálov územia. Funguje na báze spolupráce a participácie stakeholderov v procese pretvárania územia a vzájomnej pomoci. Výrazným prvkom v tejto flexibilnej ambícii je vytvorenie komunikačného média pre študentov. Mimo virtuálnej sféry si koncept berie za cieľ aj zónovanie územia na oddychovú a zábavnú zónu, ako aj jednotné informačné značenie pre existujúce zariadenia územia. Hlavným cieľom projektu je revitalizácia zanedbaných plôch areálu Mlynskej doliny na priestor, ktorý bude slúžiť študentom ako interaktívny komunitný – verejný priestor.

Je dôležité, aby naše intervencie boli vzájomne komplementárne a neslúžili ako náhodné rýchle riešenia. Naš koncept sa teda rozdeľuje do troch sfér:

Tab. č. 1: Navrhované intervencie v území

Komunikačná platforma	Študentský život	Identita miesta
Aplikácia MlynyHUB (virtuálna centrála pre študentský život, komunikáciu, booksharing a burzu)	Pavilón – kontajnerové mesto (vybudovanie kaviarne / študovne / booksharingového centra)	Jednotné značenie (cieľom jednotného značenia je zľahčenie orientácie v území a zvýšenie jeho atraktivity, ale aj bezpečnosti)
Iniciatíva pre tvorbu komunit (podpora tvorby komunit a existujúcich aktivít v území)	Kontajnerové mesto (presunutie prevádzok služieb predstavujúce vizuálny smog pri poliklinike ako predĺženie klubu Unique) + živé ihrisko	Identita (začlenenie identity Ľudovíta Štúra do priestoru vymenením veľkoplošnej reklamy za nástennú maľbu + umiestnenie sochy Ľudovíta Štúra)
Informačný panel (uľahčenie orientácie v priestore a statická platforma pre študentskú burzu)	Informačný panel (spánkový režim poskytuje zdieľanie najobľúbenejších fotiek zo sveta študentov)	Informačný panel (informácie a nahliadnutie do života významných študentov minulosti a súčasnosti a zároveň aj Štúrovho života)

Zdroj: (autorské spracovanie, 2018)

Komunikačná platforma

Našou hlavnou úlohou bola tvorba ideálneho študentského mesta. Táto problematika však siaha za hranice jednoduchej revitalizácie a rekonštrukcie areálu. Študenti tvoria veľmi špecifickú klientelu a práve z tohto dôvodu sme sa zamerali na ich prepojenie a tvorbu miesta prispôbeného pre nich.

Aplikácia MlynyHUB

Samotná aplikácia funguje pre študentov ako navigácia v priestore s informáciami o obsadenosti športovísk a dostupnosti literatúry v booksharingovom priestore, a do istej miery bude fungovať ako sociálna sieť napr. s hlasovaním o fotke dňa, ktorá bude zobrazená na informačnom paneli. Študent si tiež môže rezervovať športový areál na základe kalendára. Po registrácii má študent právo na prístup do požičovne športových potrieb. Vďaka poskytnutým osobným informáciám (prihlásenie na základe ISIC študentskej karty) bude študent sám zodpovedný za zapožičané predmety. Súčasťou aplikácie bude aj študentská burza primárne určená na booksharing, ktorá sa bude prevádzkovať v Kontajnerovom meste, kde bude mať študent možnosť požičať si a zanechať knihy na požičanie.

Obr. č. 14: Aplikácia MlynyHUB

Zdroj: (autorské spracovanie, 2018)

Informačný panel – Zhmotnenie MlynyHUB

Názov MlynyHUB znázorňuje prepojenie študentov v jednom centrálnom bode a zároveň sa snaží apelovať, a byť atraktívnym aj pre zahraničných študentov. MlynyHUB slúži ako informačný systém pre študentov, s centrom pri vstupe do areálu Štúrovho kampusu, ako jeho zhmotnením. V rámci vstupe do územia sa nachádza informačný panel, vďaka ktorému budú mať študenti prístup na študentskú burzu a booksharing. Informačný panel bude mať viacero smart funkcií, ktoré popíšeme v nasledujúcich častiach, avšak v rámci sféry komunikačnej platformy slúži ako zhmotnenie, resp. fyzické rozšírenie rovnomennej aplikácie.

Obr. č. 15: Informačný panel MlynyHUB

Zdroj: (autorské spracovanie, 2018)

Iniciatíva pre tvorbu komunit

Na území Mlynskej Doliny v súčasnosti nie sú aktivity ako napr. komunitné záhrady, komunitné verejné priestory, amfiteáter / kino a pod.. V rámci nášho konceptu sa zameriavame na podporu a budovanie nových komunit. Aktívne komunity alebo jednotlivci budú podporovaní v rámci aplikácie a informačného panelu reklamou, čím sa zvýši ich prestíž a povedomie u študentov. Cieľom je napomôcť študentom a zjednodušiť budovanie komunit poskytnutím platformy. Športové tímy budú zapísané do histórie študentského mesta vystavením v sieni slávy Kontajnerového mesta a zároveň v rámci MlynyHUB systému. Kultúrne podujatia a jednotlivci budú mať priestor vystúpiť na pódiu taktiež v areáli Kontajnerového mesta, neskôr v areáli amfiteátru. Naším cieľom teda nie je samotná tvorba komunit, ale vytvorenie systému hodnôt, ktoré budú študentov motivovať k zapájaniu sa a tvoreniu spoločného ducha Mlynskej doliny.

Študentský život

Ako sme už načrtli v kapitole vyššie, študenti tvoria špecifickú vrstvu spoločnosti. Študentský život sa vyznačuje rozlúčkou s mladistvým životom a vstupom do dospelého života. Práve vďaka tomuto sa v tejto kapitole zameriavame na vytvorenie podmienok pre motivovanie študentov a zároveň pretvorenie Mlynskej doliny na miesto, na ktoré budú spomínať s radosťou a nie len ako miesto, v ktorom bývali počas štúdia.

Kontajnerové mesto

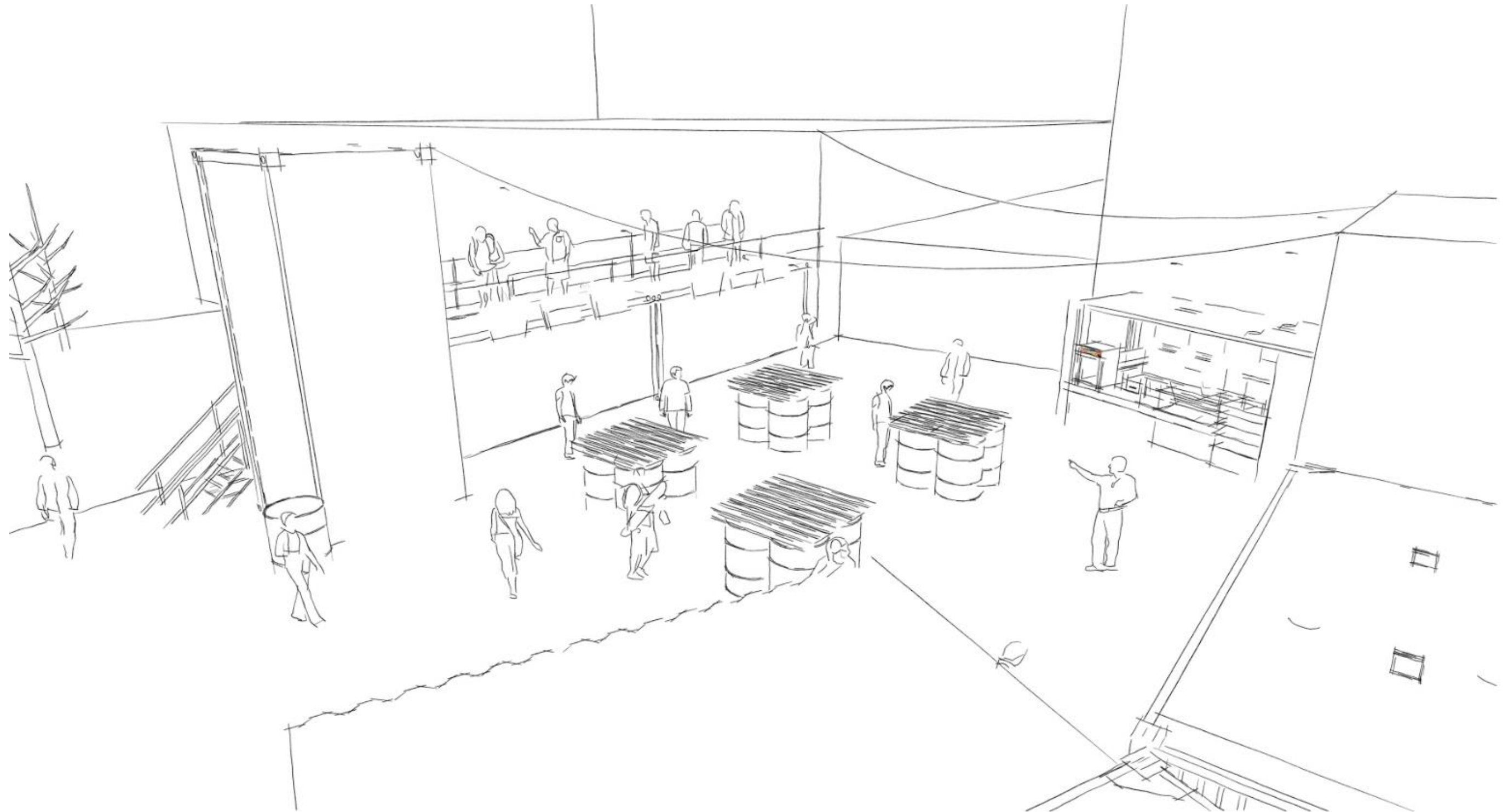
Kontajnerové mesto vychádza zo zahraničnej inšpirácie a predstavuje gro študentského života Mlynskej doliny, ale zároveň aj najpodstatnejšiu vizuálnu zmenu v území (viď vizualizácie riešeného pilotného projektu: Obč. č. 16 - 19).

Kontajnerové mesto je lokalizované v „zábavnej zóne“ pri vchode do študentského klubu Unique. Pozostáva z používania mixu kontajnerov a paliet s cieľom vytvorenia polyfunkčného námestia priamo v centre študentského mesta. Myšlienkou tohto areálu je priniesť nízko-nákladový areál oslavujúci študentský život, ktorý bude zapadať do prostredia. Práve z tohto dôvodu je využívanie kontajnerov a paliet ideálnym riešením. S pozadím chátrajúcich internátov vytvorí miesto jedinečnú atmosféru, originálnu pre celé študentské mesto. Svojim spôsobom sa stane kultúrnym centrom študentského mesta a zároveň bude poskytovať miesto na otvorenie alebo presunutie iných stravovacích prevádzok. Areál bude okrem rozšírenia klubu Unique obsahovať aj pódium s možnosťou rezervácie pre jednotlivcov alebo skupiny a tvorbu študentských kultúrnych programov organizovaných študentmi. Druhá strana areálu poskytne sezónnu aktivitu – letné kino s možnosťou rozprestretia plátna s voľným sedením. Bude tu situovaná aj spomínaná booksharingová knižnica, ktorá funguje na báze dobrovoľného odovzdávania a zapožičiavania si kníh. Miestnosť bude obsahovať aj stenu (sieň) slávy, kde budú zobrazené úspechy študentských skupín a jednotlivcov. V rámci areálu bude aj kaviareň, ktorá zároveň slúži ako Wi-Fi hotspot pre študijné – vzdelávacie a oddychové účely. Celkovo bude toto územie priestorom pre štúdium, relax, stretávanie sa s priateľmi, ale aj šport a aktívny spôsob oddychu.

Živé ihrisko

Študenti sú aktívni mladí ľudia, ktorí ešte majú črty detstva a živé ihrisko je jedným zo zásahov, ktorý je finančne nenáročný, ale dokáže veľké zázraky a spríjemniť prostredie. Vytvoriť z územia ihrisko sa dá nielen vybudovaním, ale stačí nakresliť jednoduché hry na zem a o zábavu je postarané. Ideou je vizuálne znázornenie známych detských hier ako napr. škôlka, labyrint, nakreslenie bežeckých dráh krátkej vzdialenosti – ide o hry, ktoré sa postupom času vytratil z ulíc a pritom voľakedy sme ich mohli nájsť kriedou nakreslené pri každej škole. Všetky tieto hry sú na chodníkoch vizuálne znázornené bielymi linkami, čo nenarúša bežný pohyb chodcov, iba vytvárajú vizuálnu príležitosť k aktívnemu pohybu. Táto vizualizácia ihrísk nie je prvoplánovým znázornením ihriska, ale predstavuje abstraktné obrazce na zemi a tým nenarúša vizuál územia. Finančne mierne náročnejšou intervenciou je k týmto vizuálnym zásahom pridať aj zásah, ktorý si vyžaduje síce viacero materiálov, ale je lákavým prvkom vo viacerých zahraničných campusoch. Ide o formu trampolíny, ale zasadená je do zeme vo veľkosti štvorcov 1 m x 1 m v línii napr. 6 trampolínových štvorcov. Študentov táto intervencia láka zaskákať si, ale aj zasúťažiť napr. spôsobom, kto zvládne preskákať všetky štvorce.

Obr. č. 16: Kontajnerové mesto - vizualizácia č. 1

Zdroj: (autorské spracovanie, 2019)

Obr. č. 17: Kontajnerové mesto - vizualizácia č. 2

Zdroj: (autorské spracovanie, 2019)

Obr. č. 18: Kontajnerové mesto - vizualizácia č. 3

Zdroj: (autorské spracovanie, 2019)

Obr. č. 19: Kontajnerové mesto - vizualizácia č. 4

Zdroj: (autorské spracovanie, 2019)

Informačný panel – Študentský život

V rámci podpory cieľu zlepšenia študentského života bude informačný panel v spánkovom režime zobrazovať najobľúbenejšie fotky študentov z aplikácie MlynHub. Či už pôjde o športový úspech, kultúrny zážitok, či jednoducho zábavnú fotku z party zóny, študenti sa môžu nájsť na informačnom paneli a tým pádom spoločne zdieľať zážitky.

Identita miesta – jazyk mesta

Jednotné značenie

Vytvorenie jednotného značenia je pomerne jednoduchá intervencia, avšak do územia prinesie okamžitú pozitívnu vizuálnu zmenu. Mimo vytvorenia monotematického farebného značenia sa zároveň zlepši aj orientácia v priestore. Využívanie jednotného jazyka taktiež vytvorí pocit osobnosti a jedinečnosti miesta. V rámci orientácie v priestore sa osadia aj dvojzajčné informačné tabule.

Obr. č. 20: Informačné značenie v riešenom území

Zdroj: (autorské spracovanie, 2019)

Identita – nástenná maľba / vstupná brána, resp. označenie územia

Dominantou študentského mesta je internát „Šturák“, ktorý je kompletne pokrytý nič nehovoriacou reklamou. Takýto výzor vôbec neindikuje existenciu mesta študentov, a tým pádom v areáli nemá čo robiť. Namiesto reklamy teda navrhujeme zavrieť identitu Mlynskej doliny vytvorením celoplošnej nástennej maľby, ktorá bude vítať študentov už z ulice Staré Grunty. Vhodnou možnosťou je vytvorenie maľby, ktorá vzdáva hold človeku, podľa ktorého je študentské mesto pomenované, t. j. Ľudovítovi Štúrovi (viď vizualizácie riešeného pilotného projektu: Obč. č. 21 - 22).

Areál si zároveň žiada vstupnú bránu pri poliklinike, ktorá bude jednoznačne oznamovať začiatok areálu a podporenie identity campusu – toto označenie sa bude pripomínať aj na viacerých miestach už v rámci areálu územia (viď vizualizácie riešeného pilotného projektu: Obč. č. 23).

Informačný panel – Identita miesta

Posledná a najpodstatnejšia funkcia informačného panelu bude centrálna interaktívna mapa, ktorá bude jasne vyznačovať internáty, zariadenia a prevádzky v území, ako aj poskytovať všetky dôležité informácie. Týmto spôsobom sa snažíme o odstránenie počiatkovej zmätenosti pri prvom vstupe do územia.

Obr. č. 21: Maľba na fasáde „Šturáku“ – nová dominanta územia a prinavrátanie jeho identity

Zdroj: (autorské spracovanie, 2019)

Obr. č. 22: Malba na fasáde „Šturáku" - nová dominanta územia

Zdroj: (autorské spracovanie, 2019)

Obr. č. 23: Identita územia znázornená v území v podobe vlajky

Zdroj: (autorské spracovanie, 2019)

Finančný plán

Tab. č. 2: Všeobecný – orientačný finančný plán vybraných iniciačných opatrení v území

1. Komunikačná platforma			
Aktivity	Hlavné ukazovatele	Kvantitatívne ukazovatele	Financovanie
Aplikácia MlynyHUB	Zlepšenie informovanosti a komunikácie študentov	1 aplikácia	8 000 €
Iniciatíva pre tvorbu komunit	Podpora tvorby komunit	1 komunitná záhrada	2 500 €
Informačný panel	Zvýšenie informovanosti	1 informačný panel	5 000 €
2. Študentský život			
Aktivity	Hlavné ukazovatele	Kvantitatívne ukazovatele	Financovanie
Pavilón v kontajneroch	Zvýšenie kvality služieb	3 priestory na poskytovanie služieb	10 000 €
Kontajnerové mesto	Komunitný verejný priestor	15 kontajnerov, 500 paliet, čiastkové produkty	60 000 €
Informačný panel	Uľahčenie orientácie v území	1 informačný panel	5 000 €
3. Identita miesta			
Aktivity	Hlavné ukazovatele	Kvantitatívne ukazovatele	Financovanie
Jednotné značenie	Uľahčenie orientácie a zvýšenie atraktivity územia	Značenie na chodníkoch, stĺpoch a tabuliach	6 000 €
Identita územia	Začlenenie identity Ľudovíta Štúra	Maľba Ľudovíta Štúra namiesto reklamy na fasáde budovy, vlajky	7 000 €
Informačný panel	Zvýšenie informovanosti	1 informačný panel	5 000 €

Zdroj: (autorské spracovanie, 2019)

Tab. č. 3: Časový rámec realizácie vybraných iniciačných opatrení v území

ČASOVÝ RÁMEC REALIZÁCIE 2019 - 2025																
Doba realizácie																
Roky	2019				2020				2021				2022	2023	2024	2025
Štvrťroky	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4				
1. Komunikačná platforma																
Aplikácia MlynyHUB																
Iniciatíva pre tvorbu komunit																
Informačný panel																
2. Študentský život																
Pavilón																
Kontajnerové mesto																
Informačný panel																
3. Identita miesta																
Jednotné značenie																
Identita																
Informačný panel																

Zdroj: (autorské spracovanie, 2019)

04 RESUME OF THE PROJECT

The concept of „Štúrov Campus“ was created around the idea of connectivity of student life. The area of Mlynská Dolina is a notorious location for every student of Bratislava. It is the largest campus in all of Slovakia. The campus gains its notoriety from its current condition, which is very poor. It is clear that a lot of infrastructural interventions are in order, although that is not the aim of this paper.

Student life transcends the endless studying and exam sessions, on top of this, university should leave the memories of carefree leisure time. Universities are not only academic grounds and libraries, but campuses as well. These are, unfortunately, in a very desolate state in Slovakia. This paper therefore aims to reverse this situation through hinting at possible public space intervention solutions. By using the environment to our advantage, we built around it with using elements that fit its surroundings. Our method revolved around not replacing and renovating, but rather adding to the current situation, improving the environment through low cost urban interventions.

Bratislava has the prerequisites to become a dynamic student city that it provides a high level of education and an opportunity for students to show their talents and also has prerequisites for becoming a center for research and innovation in the Central European area, as it houses the best Slovak universities, research institutions, creative centers, but innovative companies, respectively and start-ups. Statistics show that with university and research around 80,000 people in the city are connected. This number is decisive for it to be the city continued to deal with this idea and kept the vision of making it a few years from Bratislava was a competitive center of education and innovation.

The main topic of the project is demonstration of initialization measures in the area of Mlynská dolina with the aim to gradually transform the city of Bratislava into a dynamic student city using the potential of educational and creative institutions in the city. It is Bratislava that has long been the center of education in Slovakia. The capitol hosts major colleges, universities, research institutions and innovative companies. Several of them have their seat in the Mlynská Dolina valley, now also called a student town. However, the analysis and, in particular, the field survey of the territory shows that the students visiting this area do not perceive its space as a center of education or as a student town.

The idea behind our strategy is to find a solution of increasing the quality of student life in the area through easy urban interventions, without having to deal with heavy structural changes. The project will result in the creation of a communication platform for students and their interaction with the environment in which they live and study, as well as the removal of visual smog. The concept is mainly reflected in the needs of students and the potential of the area. It works on the basis of collaboration and stakeholder participation in the process of territorial transformation and mutual assistance. An important element in this flexible ambition is the creation of a communication medium for students. In addition to the virtual sphere, the concept also aims to zoning the area for a relaxation and entertainment zone, as well as a uniform information marking for existing territory

facilities. The main objective of the project is to revitalize the neglected areas of the Mlynská dolina area to an area that will serve students as an interactive community – a student public space.

Therefore, the goals we propose will initiate, especially in the first phase, lower low-cost measures, which will partially improve the quality of life in this area. These will begin to transform the Mlynská Dolina area into a full-fledged campus based on case studies from abroad, and thus increase not only safety, but also the sustainability of this area. Of course, the long-term sustainability and innovation of the Mlynská Dolina valley to the center of education requires the fulfilment of long-term goals, which are more expensive, but lead to the idea of creating a student city and the main center of concentration of the students, but also research institutions with international impact. It is important not to forget that not only is the installation of technologically innovative elements important, but that it is essential to educate students to use them fully and, in particular, to maintain them for the next few generations.

The key result of the proposed initialization measures is the restoration of the Mlynská Dolina's identity, which has the effect of increasing the attractiveness of this area and thus improving the quality of life as one of the most important aspects of sustainable development of any territory.

05 ZHODNOTENIE PROJEKTU

Vyhodnotenie vybraných aspektov v kontexte rozvoja modelového územia – výsledky a dopady, ich vplyv na širšie okolie a následný udržateľný rozvoj hlavného mesta SR Bratislavy v nadväznosti na následné aktivity projektu

Nosnou témou projektu je demonštrovanie inicializačných opatrení na území Mlynskej doliny s cieľom pretvoriť postupne mesto Bratislava na dynamické študentské mesto využívajúce potenciál vzdelávacích a kreatívnych inštitúcií na území mesta. Práve Bratislava je dlhodobo centrom vzdelávania na Slovensku. V hlavnom meste sídli významné vysoké školy, univerzity, výskumné inštitúcie aj inovatívne firmy. Niekoľko z nich má svoje sídlo v území Mlynskej doliny, v súčasnosti nazývanom aj študentské mestečko. Z analýz a najmä z terénneho prieskumu územia však vyplýva, že študenti navštevujúci toto územie nevnímajú jeho priestor ako centrum vzdelávania a ani ako študentské centrum.

Ciele nami navrhnuté iniciujú preto najmä v prvej fáze menšie nízko-nákladové opatrenia, ktoré čiastočne zlepšia kvalitu života v tomto území, začnú inovatívnou formou pomocou smart riešení pretvárať územie Mlynskej doliny na plnohodnotný campus na základe „case studies“ zo zahraničia, a tým sa zvýši nielen bezpečnosť, ale aj udržateľnosť tohto územia. K dlhodobej udržateľnosti a inovácii Mlynskej doliny na centrum vzdelávania je samozrejme potrebné napĺňanie dlhodobých cieľov (ako napr. rekonštrukcia objektov alebo osvetlenie areálu a pod.), ktoré sú finančne náročnejšie, ale vedú k idei vytvorenia študentského mesta a hlavného centra koncentrácie študentov, ale aj výskumných inštitúcií s medzinárodným dopadom – avšak napĺňanie dlhodobých, finančne náročných cieľov musí byť samostatným projektom, ktorý bude ponímať celú problematiku finančne náročných intervencií. Je dôležité nezabudnúť na fakt, že nie je dôležitá iba inštalácia technologicky inovatívnych prvkov, ale nevyhnutná je edukácia študentov k tomu, aby ich využívali plnohodnotne a najmä tak, aby sa zachovali pre niekoľko ďalších generácií. Naším cieľom nebolo navrhnuť detailné technické návrhy riešenia objektových dispozícií, ale chceli sme týmto dokumentom predložiť idey, opatrenia a prístupy k rozvoju, resp. k transformácii študentského mesta, ktoré nespĺňa kvality, na študentský campus s medzinárodným významom.

Dlhodobejší rozvoj campusu:

V rámci konceptu sme sa sústredili, ako je uvedené vyššie, na nízko-nákladové krátkodobé intervencie, na základe ktorých sa zvýši atraktivita priestoru a život študentov. Našou prioritou bolo predovšetkým navrátenie dôstojnosti miesta a jeho doplnenie prvkami, ktoré podporujú študentský život a aktivity s ním spojené. Z prvého pohľadu na aktuálny stav campusu je však jednoznačné, že finálna revitalizácia študentského mesta si vyžaduje omnoho zložitejšie, esenciálnejšie a agresívnejšie zásahy do infraštruktúry – komunikácií ako aj samotných budov internátov. Zadaním tohto projektu bola predovšetkým podpora študentského života v hlavnom meste.

Práve kvôli tomuto hľadisku sme sa zaoberali dotvorením priestoru Mlynskej Doliny v aktuálnom stave, namiesto potrebných rozsiahlych infraštruktúrnych rekonštrukcií. Dlhodobejší rozvoj campusu by sa teda mal niesť predovšetkým v duchu rekonštrukcií a revitalizácií exteriérov, ako aj interiérov internátov, príslušných komunikácií, vyčlenenie správneho druhu dopravy na území – regulácia dopravy (napr. zákaz vjazdu osobných automobilov do územia, okrem zásobovania), pričom parkovanie – statická doprava by bola riešená pri vstupe do campusu, spoločne so zavedením bikesharingovej služby. Urbanistické riešenie mesta je na dobrej úrovni, avšak vďaka ľahostajnosti o starostlivosť riešeného územia postupom času stratilo študentské mesto svoje čaro a postupne upadalo ako vo svojej sláve, tak aj v očiach študentov a zainteresovaných osôb. Výhľadovo však vidíme potenciál aj v rozvoji informačnej siete študentov, ktorá bola vytvorená ako jedno opatrenie v rámci navrhovaného konceptu. Táto sieť by ostala otvorená pre ďalšie dodatky na základe spätnej väzby po jej spustení.

Vnímanie tejto lokality obyvateľmi Bratislavy, ktorí vnímajú toto územie aj cez pietne miesto Cintorín Slávičie údolie:

V tesnej blízkosti riešeného územia sa nachádza aj pietne miesto Cintorín Slávičie údolie. Paradoxné umiestnenie študentského mesta vedľa pietneho miesta však taktiež nepriamo prispieva do akéhokoľvek vnímania identity campusu. Napriek tomu, že územie cintorínu nezasahuje do územia študentského mesta, nachádza sa v jeho susedstve, čím vytvára unikátny kontrast. Funkcie týchto dvoch území teda vôbec nie sú kompatibilné, a preto by nemali vzájomne prichádzať do kontaktu a vzájomne narúšať svoje prostredie. Napriek tomu, že navrhujeme zmenu názvu konečnej zastávky z „Cintorín Slávičie údolie“ na „Štúrov campus“, naším cieľom nie je vymazanie dôležitosti tohto územia, či jeho zneváženie, ale jasné segregovanie týchto dvoch nekomplementárnych území, čím sa zabezpečí nenarušenie pietneho miesta a zachovanie jeho dôstojnosti, a zároveň sa nenaruší identita študentského mesta.

Výsledný koncept:

Kľúčovým výsledkom navrhovaných inicializačných opatrení je prinavrátanie identity územia Mlynskej doliny, čoho dopadom je zvýšenie atraktivity tohto územia, a tým pádom zvýšenie kvality života ako jedného z najdôležitejších aspektov udržateľného rozvoja akéhokoľvek územia.

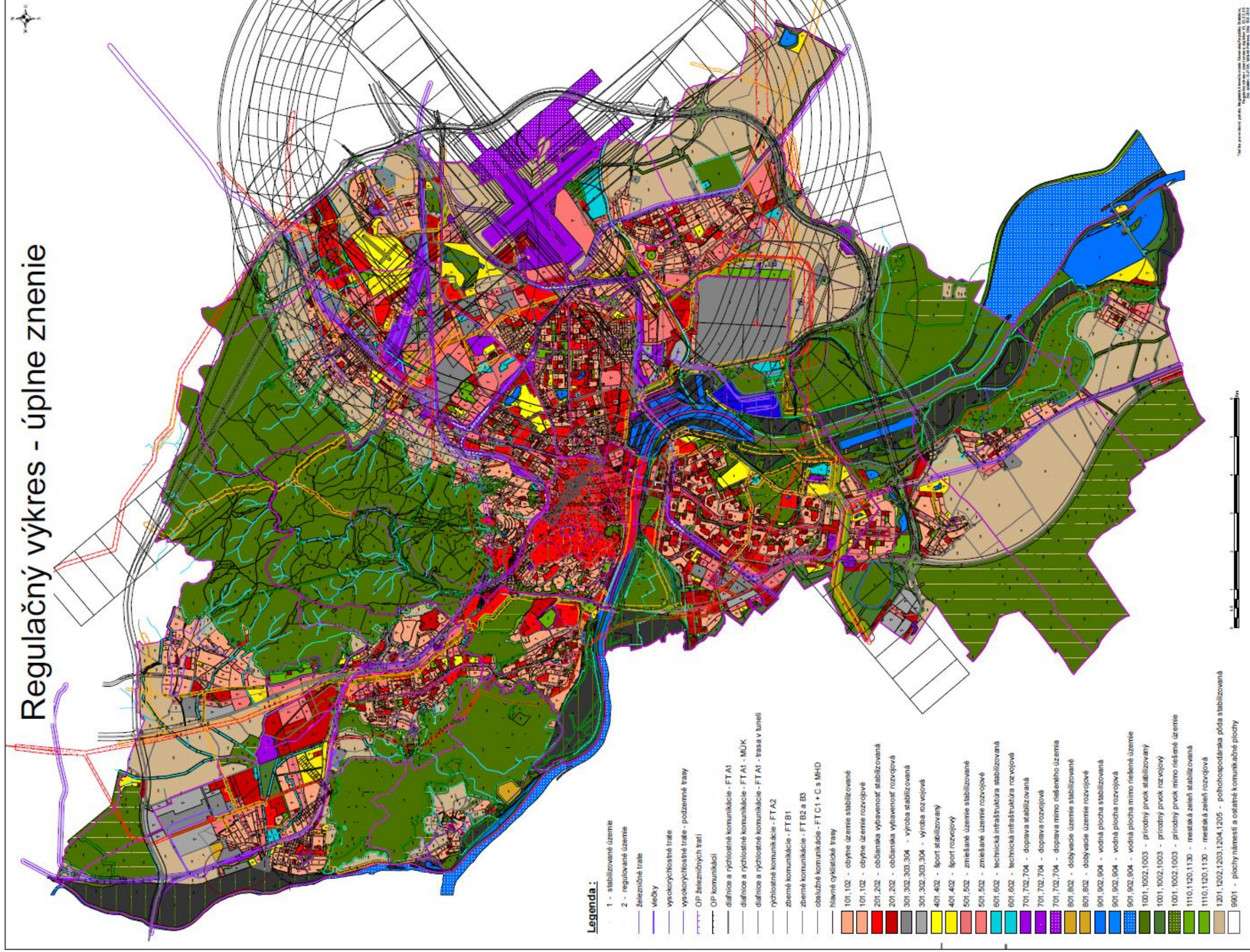
06 GRAFICKÁ ČASŤ PROJEKTU

Grafická časť projektu je súčasťou textovej časti – v jednotlivých kapitolách sú priamo začlenené nasledovné grafické výstupy nášho projektu:

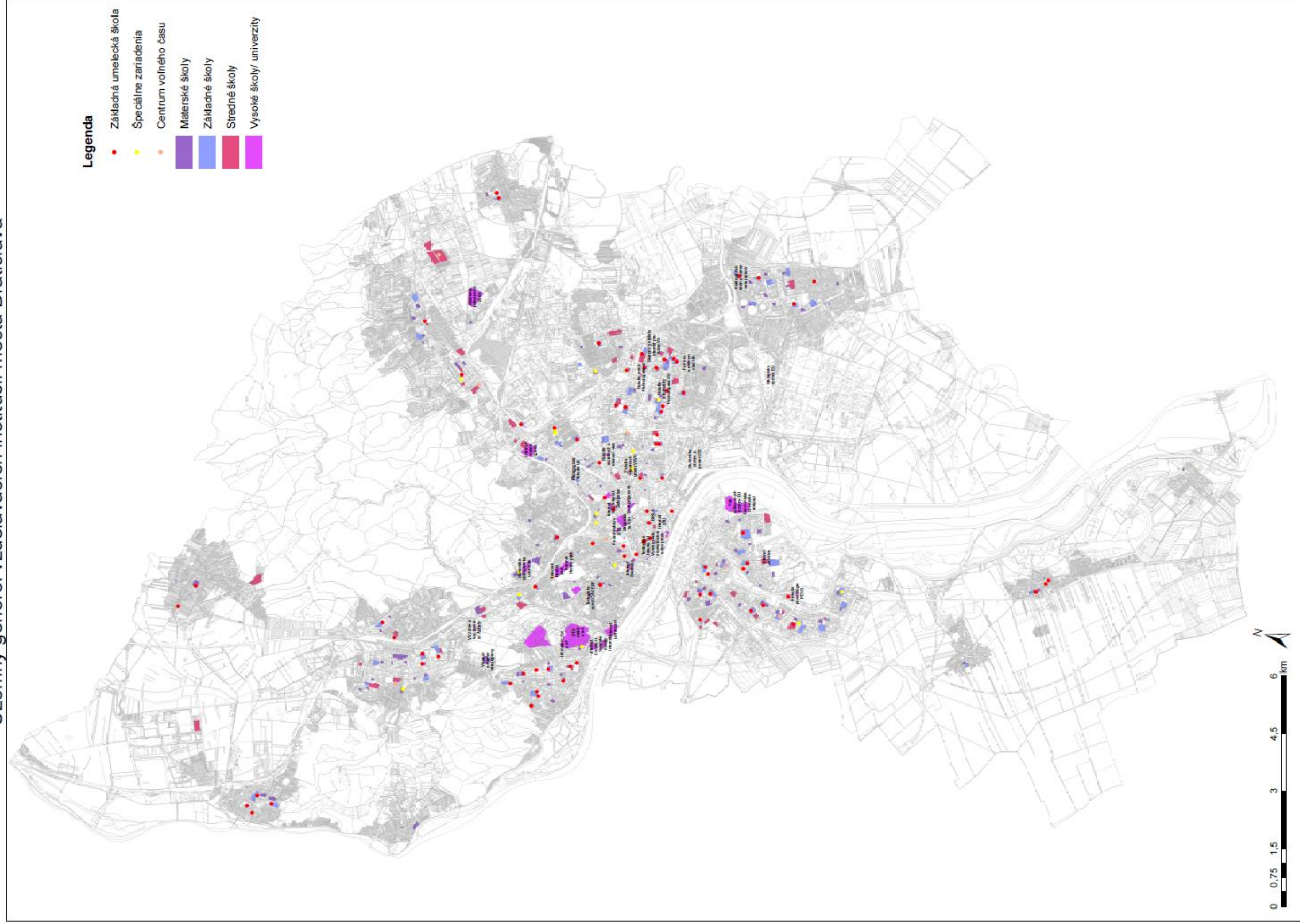
- koncepčné schémy,
- mapové vizuály,
- navrhované intervencie v riešenom území,
- vizualizácie inicializačných opatrení a pilotných projektov.

Na nasledujúcich stranách tohto dokumentu (str. č. 47 – 52) sú v zmenšenej mierke – prispôbenej tlači dokumentu – zobrazené náhľady výkresov, ktoré vychádzajú z podkladov poskytnutých z Magistrátu hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy – zo Sekcie územného plánovania, oddelenia stratégií rozvoja mesta a tvorby územnoplánovacích dokumentov. Predmetné výkresy zobrazujúce analýzy celého územia mesta Bratislavy boli vstupným materiálom, resp. podkladom k spracovaniu podrobných analýz riešeného územia Mlynská dolina, ako aj k návrhu rozvojovej stratégie, nakoľko pri návrhu inicializačných opatrení s víziou vytvorenia dynamického mesta bolo nevyhnutné poznať rozmiestnenie ostatných zariadení a priestorov na celom území Bratislavy. Až na základe celkových analýz bolo možné správne navrhnúť opatrenia riešeného územia. Ide o nasledovné náhľady výkresov:

- Regulačný výkres – úplné znenie,
- Územný generel vzdelávacích inštitúcií mesta Bratislava,
- Územný generel kreatívnych inštitúcií mesta Bratislava,
- Územný generel kultúry mesta Bratislava,
- Územný generel športu mesta Bratislava,
- Územný generel zelene mesta Bratislava.

Územný generel vzdelávacích inštitúcií mesta Bratislava

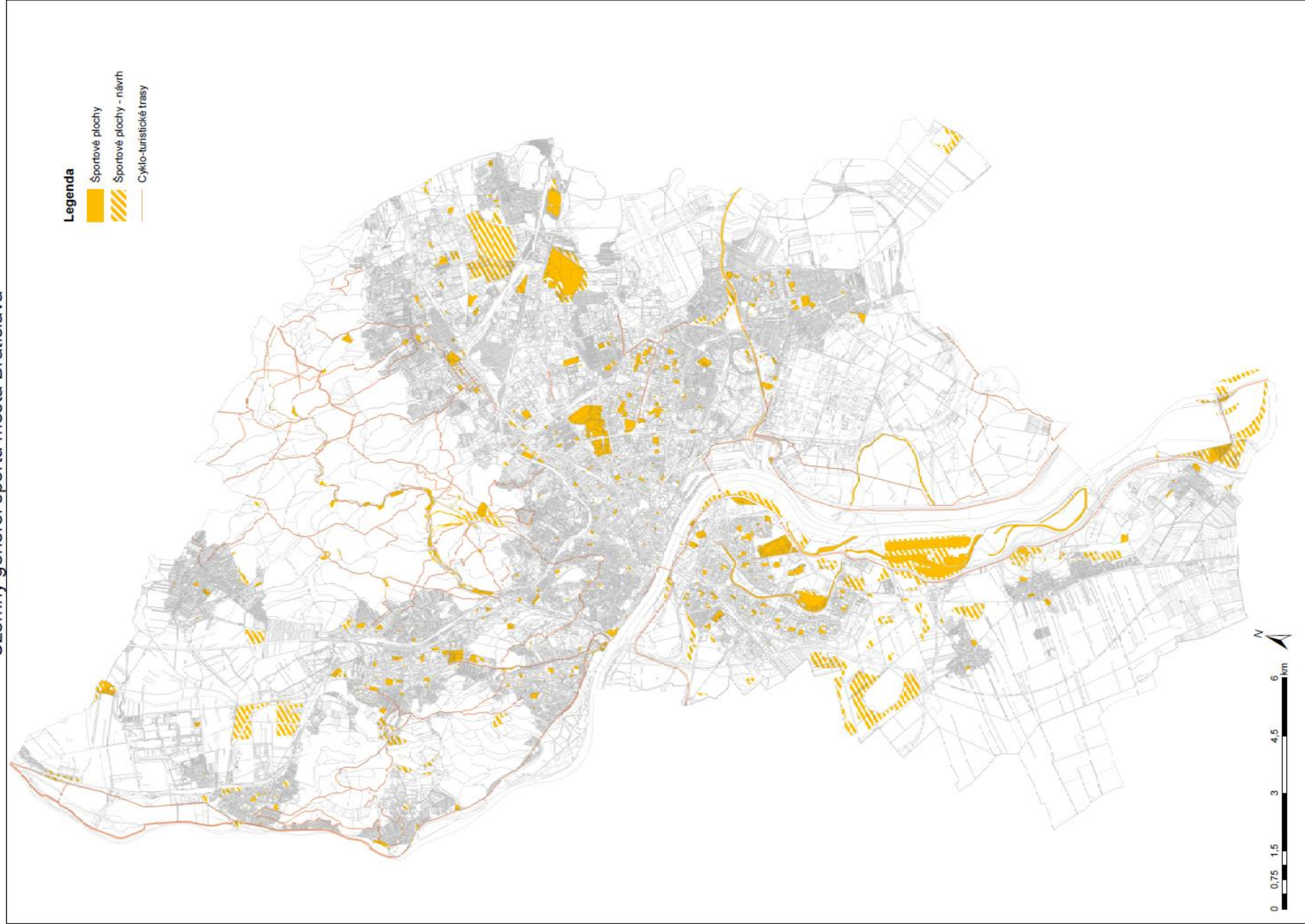
Územný generel kreatívnych inštitúcií mesta Bratislava

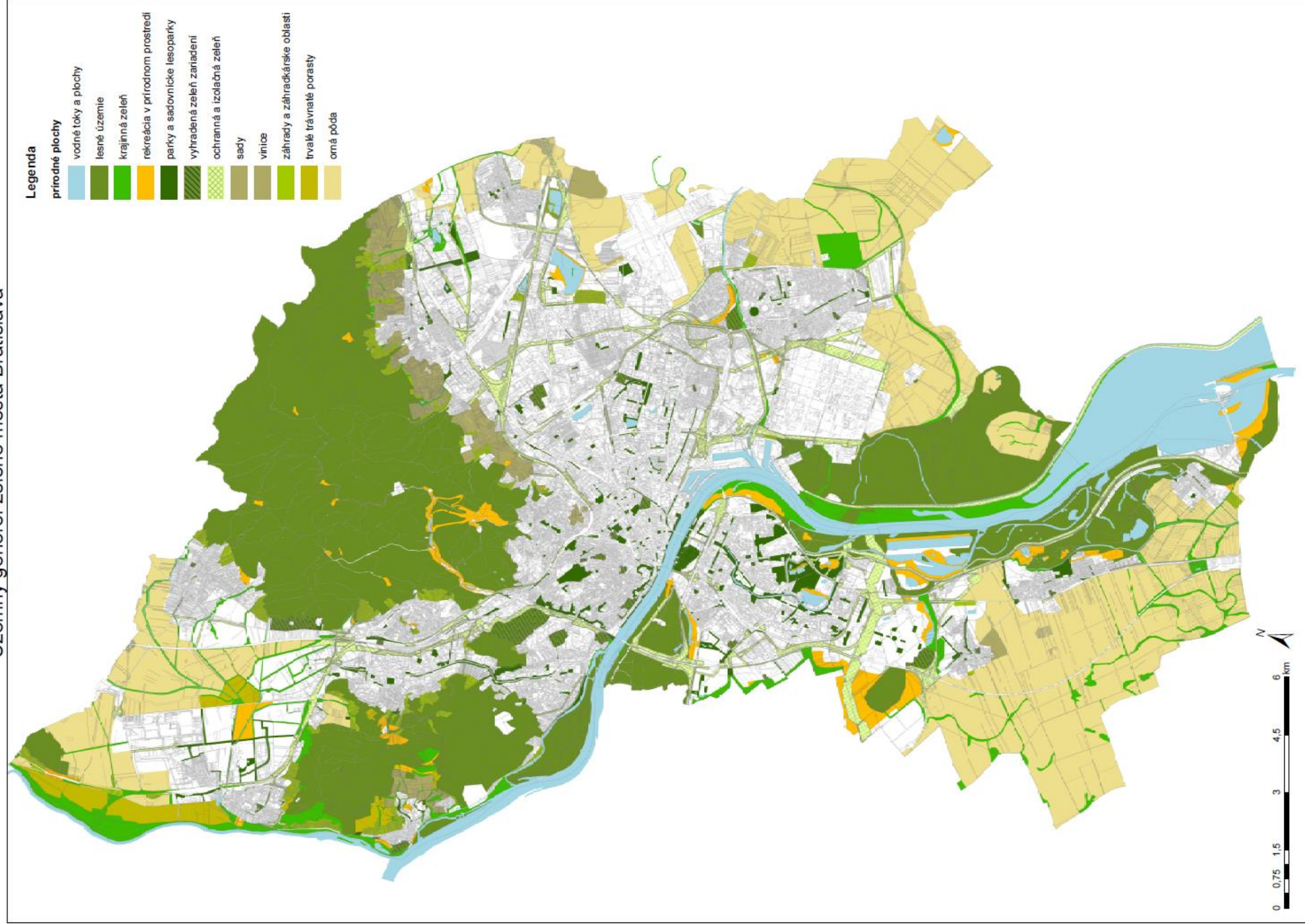
Územný generel kultúry mesta Bratislava

Územný generel športu mesta Bratislava

Územný generel zelene mesta Bratislava

REFERENCIE

Antošová, N.; Petro, M. 2017. *Prehľad ochranných a bezpečnostných pásiem v stavebníctve*. Bratislava : Ústav stavebnej ekonomiky s.r.o., Bratislava, 2017. ISBN 978-80-970019-5-7.

Bada, D.; Andráš, P.; et al. 2008. *Bratislava - minulosť a budúcnosť: Prelomové obdobia vývoja mestského priestoru*. Bratislava : Občianske združenie Bratislavské ostrovy, 2008.

Balašová, E. 2017. Územný plán zóny Karlova Ves - Líščie údolie. *Mestská časť Bratislava - Karlova Ves*. [Online] December 2017. https://www.karlovaves.sk/wp-content/uploads/01_Liscie_udolie_UP_PaR_Textova_cast.pdf.

Beekmans, J.; Boer, J. 2014. *Pop-Up City: City-Making in a Fluid World*. Amsterdam , Holandsko : BIS Publishers B.V., 2014. ISBN 9063693540.

Bertová, L. 1993. *Karlova Ves - Vlastivedná monografia*. Bratislava : Alfa, 1993. ISBN 8005011113.

Bratislavský samosprávny kraj. 2014. PHSR BSK 2014-2020. *Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2014-2020*. [Online] 2014. [Dátum: 25. September 2017.] <http://www.region-bsk.sk/clanok/program-hospodarskeho-a-socialneho-rozvoja-na-roky-2014-2020-352939.aspx>.

Bratislavský samosprávny kraj. 2015. RIÚS BK 2014-2020. *Regionálna integrovaná územná stratégia Bratislavského kraja*. Bratislava : Bratislavský samosprávny kraj, 2015.

Bratislavský samosprávny kraj. 2013. ÚPN-R BSK. *Územný plán regiónu Bratislavský samosprávny kraj*. [Online] 2013. [Dátum: 25. September 2017.] <http://www.region-bsk.sk/uzemny-plan-regionu-bsk.aspx>.

Campus. 2018. Coworking v srdci študentského života - Mlynskej doline. *Campus Mlyny - cowork*. [Online] 0100 Ventures, 2018. <https://www.campus-cowork.com/spaces/mlyny>.

Čermák, O.; Barloková, D.; et al. 2008. *Životné prostredie*. Bratislava : Vydavateľstvo Slovenskej technickej univerzity v Bratislave, 2008. ISBN 978-80-227-2958-1.

Drobniaková, D. 2014. Bratislava - rozvoj mesta . *Územný generel školstva hlavného mesta SR Bratislavy*. [Online] 2014. https://bratislava.blob.core.windows.net/media/Default/Dokumenty/Str%C3%A1nky/Chcem%20vediet/TEXT_UGS_CIST.PDF.

F4map. 2019. F4map connecting people with maps . *Explore the world in 3D*. [Online] F4 2014, Január 2019. <https://demo.f4map.com/#lat=48.1554605&lon=17.0682509&zoom=16>.

Gažová, D. 1999. *Interakcie prírodného a urbánneho prostredia v sídelných štruktúrach*. Bratislava : Habilitačná práca , 1999.

Gula, R. 2018. Dlhodobý zámer rozvoja Vysokoškolského mesta Ľ. Štúra - Mlyny UK na obdobie 2018 - 2024. *Univerzita Komenského v Bratislave - Mlyny UK*. [Online] 2018. https://mlyny.uniba.sk/fileadmin/mlyny/2018/Dlhodoby_zamer_VM_mlyny_UK.pdf.

Kecsoova, M. 2019. Mlynska dolina: a student town with cheap services for everybody. *Personal assistance in the new city*. [Online] Welcome to Bratislava, 2019.

Kozová, M; Pauditšová, E.; Finka, M.; et al. 2010. *Krajinné plánovanie*. Bratislava : Nakladateľstvo Slovenskej technickej univerzity v Bratislave, 2010. ISBN 978-80-227-3354-0.

Krutilova, M. 2017. Mlynská dolina. *Riešené územie*. [Online] Mlynska-Dolina, 2017. <http://mlynska-dolina.sk/>.

Lamy, S. 2018. Generel vodných športov v BSK. *Diplomová práca* . Bratislava : Ústav manažmentu Slovenskej technickej univerzity v Bratislave , 2018.

Medicínske zariadenie Mlynská dolina. 2018. Poliklinika Mlynská dolina. *Ambulancie* . [Online] Poliklinika Mlynská dolina Bratislava, 2018. <http://klinikamd.sk/>.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR; EUNIS-SK. 2006. Zoznam vysokých škôl v meste Bratislava. *Portál vysokých škôl* . [Online] PortalVS, November 2006. <https://www.portalvs.sk/sk/mesto/bratislava>.

Oddelenie územného plánovania a rozvoja mesta, Oddelenie dopravného plánovania Magistrátu hlavného mesta SR Bratislavy. 2007. Územný plán hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy. *Bratislava - Územný plán*. [Online] Máj 2007. <https://www.bratislava.sk/sk/uzemny-plan>.

Ondrejčka, V., et al. 2016. Informácie Slovenskej komory architektov. *Trenčín si Ty – rozvoj inšpirovaný obyvateľmi*. [Online] ARCHINFO, 18. November 2016. <http://www.informacieska.sk/informacie/archiv/2016/cislo-6/trencin-si-ty-rozvoj-inspirovany-obyvatelmi.html>.

Pauliniová, Z. 2019. Participácia verejnosti. *City changers - prezentácia* . Bratislava : autor neznámý, 2019.

Perrault, D.; Bogár, M.; Králik, Ľ.; Urban, Ľ.; et al. 2013. *Bratislava Metropolis*. Bratislava : Spolok architektov Slovenska, 2013. ISBN 978-80-88757-77-1.

Petríková, D.; Finka, M. 2006. *Trajektórie územného rozvoja*. Bratislava : ROAD, 2006. ISBN 978-80-88999-31-7.

Štátna ochrana prírody SR. 2016. Mapa prioritných lokalít, kde sa majú odšťaňovať invazívne druhy rastlín v rámci aktivít Operačného programu Kvalita životného prostredia 2014 - 2020. *Mapový prehliadač Štátnej ochrany prírody SR.* [Online] Heron Mapping Client šírený pod licenciou GNU GPL v3, 2016.

<http://maps.sopsr.sk/mapy/invazky/map.html>.

Šteiner, A.; Hudeková, Z.; Hegyi, L.; et al. 2016. *Katalóg adaptačných opatrení miest a obcí Bratislavského samosprávneho kraja na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.* Bratislava : Karpatský rozvojový inštitút - Bratislavský samosprávny kraj, 2016.

Tichá, J. 2015. *Zlatý řez: Plánování města / Planning a City.* Praha : Zlatý řez, občanské sdružení, 2015. ISSN 1210-4760.

Trnkus, F. 1990. *Urbanistická kompozícia, skriptum 2. vydanie.* Bratislava : Vydavateľstvo STU, 1990. Str. 68-69.

Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky. 2019. Kataster nehnuteľností. *Mapový klient ZBGIS.* [Online] ÚGKK SR, Úrad vlády SR, Ministerstvo financií SR, 2019. https://zbgis.skgeodesy.sk/mkzbgis/sk/kataster?bm=zbgis&z=17&c=17.065091,48.157741&it=point&dt=owners#/detail/kataster/parcela-c/805211/2981_1?zoom=false.

Vallo, M.; et al. 2018. *Návod na lepšie mesto - Plán Bratislava.* Bratislava : Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o. , 2018. ISBN 978-80-556-3596-5.

Vallo, M.; Sadovský, O. 2015. *95 nápadov ako zlepšiť Bratislavu / 95 ideas how to make Bratislava better.* Bratislava : OZ My sme mesto, 2015. ISBN 9788097005214.

Wyborcza. 2018. Muzyka, street food i... kontenery. W piątek wróciła 100cznia! *Wyborcza - trójmiasto.* [Online] Agora SA, Máj 2018. <http://trojmiasto.wyborcza.pl/trojmiasto/5,35612,23358180.html?disableRedirects=true>.

Zákon č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení zákona NR SR č. 127/1994 Z.z., zákona NR SR č. 287/1994 Z.z., zákona č. 171/1998 Z.z., zákona č. 211/2000 Z.z. a zákona č. 332/2007 Z.z.

Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v platnom znení.

Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení .

Zákon č. 587/2004 Z.z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 277/2005 Z.z., zákona č. 276/2007 Z.z., zákona č. 661/2007 Z.z., zákona č. 514/2008 Z.z., zákona č. 223/2012 Z.z., zákona č. 414/2012 Z.z. a zákona.

Zákon SNR č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste SR Bratislave v znení neskorších predpisov.

Žalman, P.; Gura, P. 2016. *Urbanistický atlas Bratislavy.* Bratislava : GDA VISUAL s.r.o., 2016. ISBN 978-80-972542-0-9.

PRIESTOR NA POZNÁMKY K DISKUSII
